

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Особливості відтворення власних назв у сучасному
англомовному кінодискурсі (на матеріалі серії фільмів
про Джеймса Бонда «бондіані»»»

Студентки групи ПА 58-23
факультету германської філології і
перекладу
освітньо-професійної програми
Перекладознавство:
професійно-орієнтований переклад
(англійська мова і друга іноземна
мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Петренко Діани Павлівни

Допущена до захисту
«___» _____ 2024 року

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
професор кафедри теорії і
практики перекладу з
англійської мови
Анохіна Т. О.

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

_____ доц. Мелько Х.Б.
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала
Кількість балів:
Оцінка: ЄКТС

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from English

**Master Degree Thesis in Translation Studies under
the title: “ Features of recreation of proper names in modern English-language
film discourse (on the material of a series of films about James Bond
“bondiani”)”**

Group PA 58-23
School of German Philology and
Translation
Educational Programme Translation and
Intercultural Communication (English
and Second Foreign Language) Majoring
035 Philology
Diana P. Petrenko

Research supervisor:
T. O. Anokhina
Doctor of Philology,
Professor of the
Department of
Theory and Practice
of English
Translation

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1	6
1.1. Власна назва, як складова частина ономастики та її функції.....	6
1.2. Класифікація онімів.....	10
1.3. Основи перекладу онімів та проблеми під час перекладу.....	15
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	21
РОЗДІЛ 2	24
2.1. Відтворення власних назв в кінодискурсі.....	24
2.2. Класифікація власних назв у фільмах «бондіани».....	27
2.3. Оніми в серії фільмів про Джеймса Бонда «бондіана».....	34
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	41
РОЗДІЛ 3	43
3.1. Проблеми перекладу власних назв у англomовному кінодискурсі.....	43
3.2. Особливості функціонування онімів в серії фільмів про Джеймса Бонда «бондіани».....	45
3.3. Перекладацькі трансформації для перекладу англomовних власних назв кінодискурсу.....	50
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	67
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	78
ДОДАТОК	81
SUMMARY	88

ВСТУП

Оніми – унікальні мовні засоби, які є складовою частиною ономастики.

Ономастика у свою чергу вивчає все про власні назви, а саме: про їхнє походження, функціонування, будови тощо.

Власні назви містять у собі цілу закодовану інформацію про певний предмет чи особу.

Залежно від ситуації оніми є такою основою повідомлення і при цьому виконуючи комунікативну функцію. Іншими словами можна сказати, що власна назва – це як ключ, який потрібен для глибокого розуміння створеного образу.

Роль власних назв у кінодискурсі є дуже цікавою темою для дослідження, оскільки кіномистецтво вважається новим і сучасним напрямком у культурі, що має вплив на розвиток суспільства.

Дипломну роботу присвячено питанню про переклад онімів у сучасному англomовному кінодискурсі (на матеріалі серій фільмів про Джеймс Бонда «бондіані»).

У рамках даного наукового дослідження було вивчено культурні та мовні особливості онімів в англійській та українській мовах.

У процесі було охоплено теорію ономастичного простору та дослідження методів перекладу.

Таким чином, дане дослідження спрямоване на поглиблене вивчення перекладу онімів в англomовному кінодискурсі та вирішення таких завдань:

- значення такого поняття як «онім»;
- вирішення труднощів, з якими може стикнутися перекладач під час перекладу онімів, при цьому зберігаючи всі характерні особливості оригіналу;
- відтворення культурних та лінгвістичних особливостей онімів з серії фільмів «бондіані».

Актуальність дослідження полягає в тому, що на сьогоднішній день кінодискурс виступає новим напрямком у дослідженнях. Його можна виділити як окрему сучасну галузь, яка набирає великих обертів у розвитку серед інших видів дискурсу. Дослідження ономастики та перекладу онімів у кінодискурсі є

доволі цікавим та потребує значної уваги. Адже у сучасному світі багато перекладачів зацікавлені в тому, як антропоніми та топоніми можуть впливати на культурний контекст та на сприйняття цільової аудиторії..

Об'єктом дослідження є англomовні власні назви та їх переклад в англomовному сучасному кінодискурсі (на матеріалі серії фільмів про Джеймс Бонда «бондіани»).

Предмет дослідження – аналізування та особливості відтворення онімів в англomовному кінодискурсі, а також вивчення питання про застосування різних перекладацьких трансформацій під час перекладу для передачі основного змісту власних назви на мові перекладу.

До **мети дослідження** відноситься виявлення найефективніших перекладацьких рішень для передачі англomовних онімів українською мовою.

Досягнення зазначної мети допоможе вирішити наступні **завдання**:

1. Розглянути теоретичні засади дослідження ономастики, як мовознавчої науки, визначення її предмету вивчення та її класифікації.
2. Детально дослідити та вивчити таке поняття, як «кінодискурс» та питання про те, які існують труднощі під час перекладу онімів в англomовному кінодискурсі.
3. Проаналізувати оніми у контексті кінодискурсу, їхню класифікацію, роль їхнього семантичного навантаження та їхню функціональність.
4. Провести практичний аналіз перекладу онімів та передачі їх українською мовою, застосовуючи різні перекладацькі трансформації.

Фактичний матеріал наукової праці становить 100 речень (в оригіналі англійською мовою та їх переклади на українську мову), відібраних з серії фільмів про Джеймс Бонда «бондіани».

Як **методи дослідження** використовувалися різні методи і прийоми, а саме: метод контекстного та кількісного аналізу, описовий метод, метод словникових визначень.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що в роботі

вперше доведено те, що завдяки ґрунтовному аналізу особливостей застосування онімів та труднощів під час їхнього перекладу в контексті кінодискурсу допоможуть досягти адекватного перекладу українською мовою. Зокрема для перекладу власних назв у фільмах про Джеймс Бонда застосовуються різні методи перекладу, а саме транслітерація, транскрипція, калькування тощо. Також було розглянуто, що під час перекладу онімів різних типів у фільмах зі шпигунським сюжетом, визначна роль належать культурно-жанровим особливостям, що впливають на точне відтворення аналогів в українській мові.

Тому, *унікальність роботи* полягає в дослідженні перекладу онімів в фільмах з шпигунським сюжетом та в тому, що завдяки сучасним підходам та перекладальницьким трансформаціям можна відворити адекватний переклад власних назв в українській мові.

Практичне значення роботи полягає у здатності застосування результатів дослідження в галузях перекладознавства, мовознавства, лінгвістики тощо. Такі результати дослідження дають змогу розширити теоретичні знання про оніми та їхній переклад, зокрема в англomовному кінодискурсі. Вивчення та аналіз онімів у серіях фільмів про Джеймс Бонда «бондіани» дозволяє зробити порівняльний аналіз особливостей застосування онімів в англійській та українській мовах. Окрім таких галузей, результати дослідження ще можуть застосовуватися лексикології та граматиці. Дані результати дослідження допомагають поглибити розуміння лексико-граматичних характеристик власних назв англійської та української мов.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження було апробовано на міжнародній науково-практичній конференції та опубліковані у матеріалах до конференції у співавторстві з науковим керівником.

Анохіна Т. О., Петренко Д. П. (2024). *Стратегії та підводні камені у передачі власних назв із серії про Джеймс Бонда. “Ad Orbem per Linguas. До Світу Через Мови”*. (Матеріали Міжнародної Науково-Практичної Відеоконференції «Наративи Сучасної України у Світовій Геополітиці») 17-18

травня 2024 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2 частина, 251-252.

Структура та обсяг роботи. Робота включає в себе вступу три розділи, висновки та список використаної літератури.

Список використаної літератури складається з 65 довідкових джерел та 25 джерел ілюстративного матеріалу.

У загальному робота складається з 95 сторінок.

РОЗДІЛ 1

1.1. Власна назва, як складова частина ономастики та її функції.

Ще з давніх часів тема тлумачення власних імен викликала до себе великий інтерес. Це було доволі суперечливе питання. Адже з точки зору теорії значення найменувань виникало питання, чи власні назви мають пояснення. Якщо ж відповідь позитивна, то далі важливим було те, яке значення мають ці ж власні назви.

Ще з давніх часів термін «власна назва» почав використовуватися в такій країні, як Греція. Латинською мовою дане поняття перекладається як “*nomen proprium*”, що означає ім'я, якому належать більш справжні або автентичні риси ніж іншим іменам (Використання онімів різних класів в українській мові, 2022).

Варто зазначити, що під власною назвою (онімом) мається на увазі певне слово чи словосполучення, що має позначення якогось конкретного об'єкта, особи, тварини тощо і при цьому, не вказуючи їх значення. По-іншому можна сказати, що оніми – це певна сукупність слів, які передають ідентифікацію, неповторність не лише в часі, а й в просторі (Podvoiska & Shylova, 2021, с.162).

Основна функція онімів полягає у виокремленні та ідентифікації конкретних ознак іменованого суб'єкта чи об'єкта.

Багато перекладачів використовують оніми не лише для ідентифікації конкретного предмета, а й для передачі інформації чи емоцій, пов'язаних із ним.

Власні назви є ґрунтовною частиною ономастики. Завдяки такій науці з'явилося уявлення про розбіжності між власними іменами.

Ономастика – мовознавча наука, предметом вивчення якої є власні імена, а також їхнє походження, класифікація та функції, які вони виконують (38).

Іншими словами можна аргументи, що ономастика є складовою лінгвістичної науки, яка досліджує питання онімів, зокрема імена людей (антропоніми) і географічні назви (топоніми). Особа, яка займається дослідженням про походження, поширення різних варіацій онімів, називається ономастиком.

Ономастика є важливою частиною такого розділу мовознавства, як

лексикологія, котра входить в обов'язкове вивчення на філологічних факультетах. Ця наука відіграє величезну роль для перекладачів, оскільки допомагає виконати переклади, які насичені використанням власних назв. Тому перекладач повинен мати навички з тих дисциплінах, які допоможуть йому полегшити роботу та швидше і краще вирішити питання перекладу онімів (Греков, 2018, с. 95).

Другу половину ХХ століття можна охарактеризувати як епоху розвитку та досліджень в мовознавстві (Батющенко, 2015, с. 98). Адже тоді ономастика почала формуватися як наука про власні назви. Це був період, коли багато науковці займалися дослідженням багатьох питань, які належать цій науці. Протягом цього проміжку часу було визначено ключові закономірності виникнення та використання власних імен, а також обґрунтовано принципи їхньої класифікації. Відбулося визначення ролі мовних і соціальних факторів у формуванні ономастичної системи, розробка методів дослідження власних імен та обґрунтування проблем ономастики.

Ця наука має великий обсяг предметів дослідження, оскільки практично кожен об'єкт може мати своє власне найменування. Теоретичне вивчення імен включає всі мови, культурні та географічні райони, а також усі історичні періоди.

Основні питання ономастики вивчаються в загальному мовознавстві, теорії комунікації та теорії ономастики. Методологія враховує семіотичний аспект ономастики. Власна назва розглядається як лінгвістичний знак, а для втілення моделі значущості онімічних знаків застосовується метод системного аналізу та структурної організації онімів.

Існує два основних методи ономастики (Батющенко, 2015, с. 98):

1. Дедуктивний.
2. Емпіричний.

Дані два методами є основними та використовуються в індивідуальних методологічних процесах, що застосовуються в описових, порівняльно-історичних, типологічних та регіональних аспектах.

Головним завданням ономастики є тлумачення певних основних термінів,

котрі мають відношення з онімами.

Власна назва пишеться з великої літери, має свої характеристики, але не має артиклів. На сьогоднішній день онім є важливим елементом, над яким працює кожен перекладач для того, щоб підкреслити унікальність названого об'єкту.

В англійській мові найголовнішим пунктом є вміння розрізняти «власні іменники» та «власні імена». Це є дуже важливим, оскільки власні іменники також можуть позначати речі та використовуватися в тих самих мовних структурах. А ось оніми, які відносяться до складової частини лексикології, виражають зв'язок з потребами людства та представлені соціокультурними факторами. Власні іменники використовуються для назви визначених сутностей, таких як людини, місця чи країни. В англійській мові такі іменники найчастіше пишуться окремими словами з великої літери.

Власні назви можуть бути морфосинтаксичними. Це такі назви, котрі не позначають множину та не мають артиклів. Вони розкривають індивідуальність імен. Також існує група власних назв, які називаються семантичними. У таких назвах найчастіше відсутній той чи інший закладений сенс.

Сам термін «власна назва» охоплює ширший спектр іменованих виразів із різними рівнями складності. Це включає основні власні іменники, комбінації власних іменників, змінені власні іменники, комбінації загальних і власних іменників, іменникові фрази, що містять власний іменник, або оригінальні описові іменникові фрази без власного іменника.

Власні імена демонструють ефект прототипу з когнітивної точки зору, припускаючи, що певні імена можуть мати більше або менше граматичних і семантичних особливостей, які зазвичай асоціюються з іменами.

З морфологічної точки зору типова власна назва складається з одного власного іменника, який не може належати до числа множини. Так само менш поширені власні назви, які є формами множини збірного іменника, не можуть бути в однині. Через таке обмеження в онімах не зазначається відмінність у граматичному числі.

На синтаксичному рівні власні назви здебільшого не мають артикля чи

будь-якого іншого визначника. Оніми можуть бути іменниковими фразами, які можуть функціонувати самостійно і не виражати різних ступенів визначеності. Ця характеристика показує, що вживання власних назв з означеними артиклями має інше завдання, ніж вживання означених артиклів зі загальними іменниками. Оніми мають своє трактування та референційну функцію, що вимагає, щоб артикль був конкретним. Тому переважно не дозволяється використовувати певний артикль або обмежувальні модифікації.

Функція прямої референційної ідентифікації полягає в тому, що оніми мають спільні характеристики із займенниками та іменниками (або артиклями певної фрази). Це свідчить про те, що власні назви більше схожі на іменникові словосполучення, ніж на самі іменники. Така функція власних назв не залежить від контексту, в той час, як іменники та займенники можуть позначатися лише в певному контексті.

З точки зору семантики, власні назви слугують для ідентифікації конкретної особистості, а не сукупності об'єктів. Незважаючи на те, що вони зазвичай сприймаються як такі, що не мають лексичного значення, їх часто можна пов'язати з описовими словами чи фразами.

Як згадувалося раніше, антропоніми та топоніми займають вагоме місце серед онімів. Особисті назви, особливо імена, як правило, вважаються найбільш типовим типом імен, у зв'язку з тим, що вони відповідають усім критеріям, згаданим вище. Географічні назви місць (топоніми) також розглядаються як прототипи власних назв. Однак серед топонімів є більше випадків, які є менш типовими, тобто вони не володіють усіма описаними вище характеристиками, порівняно з антропонімами.

Функція онімів має прагматичний характер (Батющенко, 2015, с. 98). Характерними особливостями такої функції є індивідуальні погляди, конвенції та традиції деяких процесів соціальної функції власних назв. У таких випадках кількісні та якісні методи мають тісний зв'язок між собою.

Дослідження ономастики включає в себе основні питання (Батющенко, 2015, с. 98):

- характер власних назв,

- їх значення та зміст,
- функції власних назв,
- система власних назв та її роль у соціальній комунікації.

Мовознавці проявляють зацікавленість у вивченні онімів, що створює можливість проведення наукових досліджень у галузі ономастики. Вони аналізують власні назви, як складові елементи та динамічну структуру ономічної системи, яка проявляється у соціальній комунікації.

Підводячи підсумок, можна сказати, що у перекладознавстві значущою є ономастика, яка допомагає перекладачам у їхніх працях для передачі власних назв. Це відкриває новий горизонт можливостей для майбутніх досліджень і розробок у цьому напрямку.

Власна назва слугує не лише ідентифікацією особисто чи певного предмету, а й передає його спосіб життя, риси характеру та точку зору автора.

Отже, важливі якості в найменуванні передбачають простоту, використання подвійних імен і включення значущих елементів, які відображають професію, національність або особисті якості особи.

1.2. Класифікація онімів.

Багато науковців інших дослідили, що власні назви є унікальними мовними знаками, які містять дві складові: план вираження і план змісту. Це важливо для ідентифікації носіями мови і для розуміння мовцями інших культур.

Різноманітні дослідження в галузі ономастики, дискусія про знакову наповненість онімів та їхню семантику, яка продовжується в галузі ономастики до сьогодення, сприяла розробці різноманітній класифікації власних назв, які почали своє існування ще з часів Античності. Це було аргументовано різними науковими дослідниками, такими як Т. Гоббс, Г. Лейбніц, К. Лінней, Дж. С. Мілл, які намагалися вивчити цю проблему.

Термін «класифікація» можна трактувати, як призначення певної сукупності об'єктів чи предметів до групи з однаковими чи спорідненими

характеристиками (TurtleIren, 2020).

Оніми можуть мати походження з трьох основних осередків: перетворення звичайного слова в ім'я, переміщення імені з одного класу до іншого, або запозичення іноземних власних назв.

Дев'ять фреймів для вивчення онімної лексики з точки зору когнітивної ономастики включені в цю класифікацію. Вони вивчають різновиди денотатів, методи їх визначення та номінації, а також ментальний лексикон.

Фрейм – це система пов'язаних концептів, які мають цілісну структуру. Для розуміння кожного концепту слід враховувати цю структуру. Фрейми є найвищим рівнем складності концептуальних структур і використовуються як інструменти мислення людини для обробки інформації про навколишню дійсність.

Термін «домен» – це широке поняття, яке використовується для ідентифікації іншого, більш специфічного поняття в контексті інформації.

До фреймів онімної лексики можна віднести:

1. Антропонімічний.
2. Топонімічний.
3. Теонімічний.
4. Ергономічний.
5. Зоонімічний.
6. Космонімічний.
7. Хрононімічний.
8. Хрематонімічний.
9. Идеонімічний.

Кожен фрейм відокремлюється на субфрейми або домени. Така класифікація відповідає когнітивному підходу до розуміння різних аспектів мовних картин світу, в яких присутні конкретні назви об'єктів, що відіграють важливу роль і мають більше значення, ніж загальні назви.

Існують дві групи власних назв, які є поширеними та, над якими було проведено багато досліджень. І цю групу складають назви, що належать до антропонімів та топонімів.

У багатьох ситуаціях, як правило, прийнято аналізувати різні типи імен разом через наявність зв'язків. До прикладу, багато топонімів мають походження від особистих імен, як Вашингтон. Так само назви планет і зірок часто походять від міфологічних персонажів.

Власні імена людей можуть поділятися на первинні та другорядні. Початковим іменем можна навести для прикладу ім'я римського Бога – Нептун. Та після того, коли цю назву використали для позначення планети, воно стало другорядною назвою.

Якщо заглибитися в це питання більш глибоко, то можна виявити, що насправді ономастика поділяється на ще більші категорії. Науковий діяч Віллі Ван Лангендонк поділив ононіми на такі дві групи, а саме прототипні та непрототипні назви.

До прототипних назв належать такі групи:

- особисті імена;
- назви тварин;
- топоніми;
- назви астрономічних об'єктів;
- назви будівель та кораблів;
- назви ураганів;
- назви організацій та об'єднань.

До непрототипних – належать наступні групи:

- назви установ;
- часові назви;
- комерційні назви;
- фірмові найменування;
- назви валют, цифр, літер;
- назви мов;
- назви кольорів;
- назви хвороб;
- назви фільмів, творів мистецтва, друкованих видань.

Під словом прототип розуміється абстрактний образ конкретного

предмету, котрий через своє місце у класифікації категорій, викликає асоціативний ряд уявлень.

Завдяки такій класифікації можна легко проаналізувати та зробити переклад власних назв англійської мови (Podvoiska & Shylova, 2021, с. 162). Така систематизація складається з таких назв, як:

- антропонімів (категорія, яка вивчає походження та значення власних імен людей);
- зоонімів (власні імена тварин);
- топонімів (група власних назв, що стосуються такої науки, як географія);
- теонімів (найменування божеств);
- астронімів (назви астрономічних об'єктів);
- космонімів (назви сузір'їв та їхніх частин);
- хрононімів (найменування проміжків часу, історичних подій);
- ідеонімів (таку назву мають об'єкти духовної культури);
- хрематонімів (назви об'єктів матеріальної культури);
- ергонімів (найменування спільнот людей);
- гідронімів (найменування, що відносять до групи назв водойм);
- етнонімів (назви націй, а також етнічних груп).

Якщо досліджувати кожен категорію окремо, то можна виявити, що деякі категорії онімів мають ще декілька своїх підгруп, кожна з яких виконує свою функцію. Наприклад, якщо взяти таку групу, як антропоніми, то можна нарахувати чотири підгрупи, які входять в цю категорію. До них відносяться особові імена, прізвища, прізвиська та псевдоніми.

Вивчення особистих імен, також відоме як антропоніміка. Цей термін має зв'язок з генеалогією, соціологією та антропологією. Власні імена людей часто є прототипним типом імен. На кількість і типи імен, які дають людям, великий вплив має культура. Ще, що варто запам'ятати, це те, що антропоніми не завжди вибираються навмисно.

Вивчення назв місць (топоніміка) має глибокі зв'язки з географією, історією та суміжними науками. Термін «топоніміка» можна розглядати у двох

аспектах, навіть за використання точної термінології: він може охоплювати широкий спектр об'єктів, таких як терміни, що стосуються населених пунктів, архітектурних об'єктів, транспортних шляхів, держав, гірських формувань, водних об'єктів, а також небесних тіл тощо, або бути обмеженим лише населеними пунктами (містами, селищами, селами, селищами).

В англійській мові олюднені топоніми (наприклад, назви поселень) найчастіше вживаються без артикля, тоді як нелюдські топоніми (наприклад, назви річок) зазвичай містять артикль. Це можна помітити там, де назви колишніх колоній чи регіонів втрачають свій артикль після того, як вони стають незалежними країнами.

Автор наукових публікацій Греков В. О. (2018) характеризує оніми, як виняткові назви, які відрізняють певний об'єкт від іншого. В одній із своїх наукові праці Володимир Олегович виділяє ще одну категорію власних назв, що має назву прагматоніми. До цієї категорії належать власні імена товарів та предметів, що є результатом людської діяльності.

Окрім такої систематизації онімів, існує ще одна невеличка класифікація, яка є дуже важливою та корисною для перекладачів під час їхньої роботи. Саме така класифікація може пришвидшити пошуки лексичного відповідника в інформаційному середовищі.

Отже, існують такі стадії цієї систематизації (Греков, 2018, с. 97):

1. Перша стадія. Власні назви поділяються на реаліоніми та міфоніми. Тобто це поняття, що описує реальну та вигадану реальність.

2. Друга стадія. Найменування, що належать до реаліонімів першої стадії також поділяються на дві підгрупи: космоніми та терроніми. Слово терроніми походить від латинського "terra" та означає «земля». До цієї стадії також належать міфоніми, що включають в себе ще низку підгруп, а саме міфотопоніми, теоніми, деоніми, ангелоніми, міфоперсоніми, та астроніми.

3. Третя стадія. Астроніми разом з планетонімами також є підгрупами, що відносяться до класифікації космонімів. А ось планетоніми поділяються на ще декілька менших підгруп, які мають назви відповідно до планет нашої сонячної системи. Наприклад: юпітероніми, марсіоніми, геоніми тощо.

Вже відомі терроніми також поділяються на анемоніми, біоніми та на вище згаданих топоніми, ергоніми, ідеоніми, хрематоніми та хрононіми.

4. Четверта стадія. У даній стадії буде йти мова про топоніми, які також мають свої невеличкі підгрупи. До переліку таких підгруп належать ороніми (назви про гори, рельєф), хороніми, урбаноніми, дромоніми (назви шляхів, сполучень), ойконіми (найменування населених пунктів), гідроніми, агрооніми та дрімоніми (назви лісів).

5. П'ята стадія. Попередньо згадані ороніми діляться на дві підгрупи: власне ороніми та спелеоніми (назви печер, скель).

Інформація, яка закодована в власних назвах, може багато розповісти про властивості притаманні об'єктам, які викликають зацікавленість, чи які потрібно дослідити. Оніми в різних мовах розкриваються по-своєму та по-різному можуть бути поширеними.

Зробивши аналіз матеріалу про класифікацію онімів, можна зробити висновок, що перш ніж зробити дослідження власних назв, необхідно визначити конкретну класифікацію для подальшого їх опису.

1.3. Основи перекладу онімів та проблеми під час перекладу.

Переклад – це такий процес, під час якого на основі перекладальницького аналізу із вихідного тексту утворюється вторинний текст. Такий текст можна назвати перекладений текст, який наповнений новими мовними та культурологічними особливостями (Podvoiska & Shylova, 2021, с.163).

Перекладач – людина, яка здійснює переклад текстів з однієї мови на іншу.

Для того, щоб правильно виконати переклад власних назв та знайти їх значення, потрібно дотримуватися декількох правил. Спершу варто визначити, до якої лексичної групи належать оніми. Наступний крок – визначення того, як власні назви відрізняються від загальних іменників.

Загальними іменниками можна назвати лексеми, які можуть виражати якусь певну сукупність предметів, що мають подібність (Podvoiska & Shylova,

2021, с.161). У мовленнєвій сфері такі іменники можуть належати до одного предмета із певної сукупності або декількох предметів як окремої категорії. Та часто бувають такі ситуації, коли якийсь предмет, який має подібні риси до інших предметів однієї сукупності, потрібно виділити. При цьому виділити так, аби не надавати уточнення про його ознаки. І ось це саме той випадок, коли цьому предмету треба присвоїти власну назву, що і буде відрізняти його від інших схожих предметів.

У середовищі теорії та практики перекладу важливе місце посідають дійсність, котра відображає явища, притаманні іншій цивілізації. До такої групи реалій можна віднести імена та прізвиська людей. Як вже відомо, така група назв належить до антропонімів.

Переклад антропонімів, насправді, вимагає окремої уваги та кропіткої праці. Адже, коли перекладач виконує переклад такої групи назви, то він має концентрувати свою увагу не лише на культурно-історичних факторах, а й на лінгвокультурологічній інформації. Саме такий принцип дій може допомогти перекладачу розкрити прихований сенс у цих власних назвах.

У перекладацькій діяльності поняття «стратегія» може стосуватися порядку дій перекладача. Точніше, від вибору тексту, який перекладач буде перекладати, та до мовних одиниць, які є в тексті, та які варто перекласти (Podvoiska & Shylova, 2021, с.163).

Тип стратегії залежить від того, як будуть вирішуватися труднощі, які можуть виникнути під час перекладу тексту.

Багато вчених виокремили дві стратегії перекладу онімів, а саме:

1. Форенізацію.
2. Доместикацію.

Під терміном «форенізація» розуміється тип перекладу, під час якого перекладач намагається не відходити від оригінального тексту, при цьому зберігаючи його лінгвістичні та культурні особливості. Тобто у цій стратегії відбувається наближення читача до оригіналу. Метою такого типу стратегії є наповнення та урізноманітнення мови перекладу новим стилем, новими засобами та прийомами, а також висловлюваннями (Podvoiska & Shylova, 2021,

с.163).

Під другим типом стратегії доместикації навпаки відбувається наближення оригіналу до читача. Тут перекладач має зробити так, аби оригінальний текст був доступним для читача (Podvoiska & Shylova, 2021, с.163).

Розглядаючи питання передачі стратегій власних назв, відомий науковець А. П. Якимчук виділяє такі типи перекладу онімів (Podvoiska & Shylova, 2021, с.163):

1. Запозичення.
2. Узагальнення (замість власної назви з'являється більш загальне поняття).
3. Запозичення і пояснення.
4. Заміна поняттям із схожим призначення цільової мови.
5. Звернення до культури оригіналу.
6. Використання назви з культури мови перекладу.

Стратегія виконання перекладу перекладача для передачі власних назв складається з тринадцяти етапів, на основі яких вирішується, як їх звершити (Podvoiska & Shylova, 2021, с.163). На цих етапах вирішується, якими способами оніми будуть передані мовою перекладу, обираються типи відповідників для ономастичних назв і методи їх формування.

Раніше, коли перекладач приступає працювати над перекладом імен і назв, йому варто досаїдитися, що перед ним є саме ім'я або власна назва. Потім, на наступному етапі, необхідно визначити, до якої категорії предметів належить ця назва. На третьому етапі визначається національно-мовна належність та інші характеристики сигніфікантів.

Поняття «сигніфікант» можна трактувати як певне позначення, як мисленнєвий вміст певної мовної одиниці (Podvoiska & Shylova, 2021, с. 164).

На четвертому етапі визначається число власного імені. На п'ятому етапі перекладу перекладач повинен перевірити, чи існує традиційне написання власної назви. Якщо ні, то на шостому етапі аналізується можливість перенесення цієї назви в оригінальному написанні. На сьомому етапі, якщо

прямий переклад неможливий, слід обрати спосіб перекладу формальної подібності (транскрипцію або транслітерацію). На цьому етапі поряд з описаними вище методами можна використовувати метод транспозиції власних імен з мови перекладу. Результати на вимову перевіряються на восьмому етапі. На дев'ятому етапі перекладач має на меті перевірити, чи відповідає переклад синтагматичній і парадигматичній системам мови. На десятому етапі перекладу потрібно переконатися, чи збереглася еквівалентність власного імені при перекладі його різних формальних варіантів. На одинадцятому етапі перекладачу потрібно перевірити, чи правильно відтворено в перекладі аспекти значення оніма. На дванадцятому етапі необхідно визначити, чи є в іменника внутрішня форма, і, якщо є, визначити її релевантність. І ось вже на останньому, тринадцятому, етапі перекладач проводить перекладальницький аналіз з точки зору його відповідності вихідному тексту.

Як можна побачити, щоб виконати переклад власних назв, перекладачу потрібно провести досить насичену різними аналізами та дослідженнями роботу.

Можна зауважити на тому, що вибір способу перекладу онімів, тобто транслітерації або перекладу, залежить від правила, яке перекладачі можуть не брати до уваги навіть те, що власна назва з'являється під вигаданим ім'ям або псевдонімом.

Український вчений-мовознавець Т. Р. Кияк запропонував нову класифікацію перекладу, яка містить доволі важливе значення для перекладу власних назв (Podvoiska & Shylova, 2021, с. 164). Така класифікація поділяється на такі види:

1. Транскрипція.
2. Гіпо-гіперонімічний переклад.
3. Уподібнення.
4. Міжмовна конотативна транспозиція.
5. Дескриптивна перифраза або перифрастичний переклад.
6. Комбінована реномінація.
7. Ситуативний відповідник.

8. Калькування.

Багато вчених витрачали багато часу, аби знайти саме ті підходи, які будуть допомагати правильно передавати переклад власних назв. Ці пошуки і це вивчення не були даремними. Адже вчені, які займалися цим питанням дійшли висновку, що деякі оніми найчастіше передаються традиційним перекладом за допомогою найпоширеніших перекладацьких трансформацій, а саме: транскрипції, транслітерації, транспозиції або калькування.

Транскрипція у перекладознавстві – це процес, який полягає у відтворенні вихідного слова, використовуючи фонему мовної системи, на яку воно перекладається, шляхом фонетичної імітації (Podvoiska & Shylova, 2021, с. 164). Якщо під час перекладу використовувати транскрипцію, то в перекладеному тексті початковий термін буде відображатися з особливостям мови, на яку здійснюється переклад. Для того, щоб передати транскрипцію якогось слова, то його треба позначити літерами мови перекладу, забезпечуючи звукову еквівалентність і схожість вимови з оригінальним словом.

Оніми виконують основну функцію ідентифікації предмету в будь-якому мовному середовищі, але вони також відображають національно-мовну приналежність. Власні назви завжди відображають реальні об'єкти або явища. У мові окремі об'єкти, думки, особи або місця, які наповнені своєю унікальністю, можуть бути власними назвами. Ці назви можуть бути реальними або вигаданими. Зазвичай, кожна така назва містить інформацію про її походження, будь-то місцеве або національне походження.

Транскрипція є доволі важливою під час перекладу онімів. Адже за допомогою такого виду можна передати велику кількість власних назв. Це можуть бути назви осіб, географічних об'єктів, компаній, небесних тіл тощо. Транскрибовані власні назви можна віднести до елементів перекладознавства, які зберігають певну національну специфіку у своїй звуковій формі.

Другий спосіб перекладу називається транслітерацією. Такий спосіб теж є не менш вагомим ніж перший спосіб.

Отож, транслітерація – це коли тексти і окремі слова, записані за допомогою однієї графічної системи, передаються літерами (Podvoiska &

Shylova, 2021, с. 165).

Метод транслітерації використовується, коли власна назва не має семантичного значення, яке потрібно зберегти у перекладі для опису персонажу, місця і т.д. Часто цей метод використовується для перекладу імен. Також цей метод використовується, коли у мовах є багато різних графічних систем для запису слів.

Транслітерація переважає над транскрипцією тим, що такий спосіб є простим та дозволяє застосовувати додаткові знаки.

Транскрипція і транслітерація широко використовуються в теорії і практиці перекладу для передачі безеквівалентної лексики, зокрема власних назв. Оними є однією з найважливіших складових такої лексики. Оними відносяться до цієї категорії як унікальний тип, основна відмінність якого полягає в тому, що вони функціонально пов'язані з одним об'єктом.

Вимоги до транскрипції і транслітерації власних назв визначаються залежно від їх застосування у перекладах. Оскільки власні назви можуть зустрічатися у текстах різних категорій, вимоги до їх транскрипції і транслітерації, ймовірно, також будуть варіюватися.

Метод транскрипції та транслітерації можна вважати найпростішими способами перекладу власних назв. Та все ж, не зважаючи на це, перекладач може стикнутися з проблемою звукової передачі онімів таких, як назви вигаданих або реальних осіб, географічних назв. Якщо буде багато відмінностей у фонетичній будові двох мов, відповідно будуть складніші труднощі в перекладі.

Метод, який використовується для перекладу вигаданих назв і передає внутрішню структуру, що містить різноманітну інформацію про героя, його характеристику та національність, називається калькування (Podvoiska & Shylova, 2021, с. 165). Застосування калькування спричинило виникнення багатьох прихованих запозичень у культурно-мовному спілкуванні.

Часом перекладачу може попасти назва, яку дуже важко перекласти або ж значення слова просто вже давно забуте. Тоді слід використовувати змішаний спосіб, в якому більша частина слова передається за допомогою методу

транскрипції.

Спосіб калькування переважає тим, що він дозволяє перекладачам дуже вдало зробити переклад «промовистих імен», оскільки допоможе зробити точну характеристику персонажа (Podvoiska & Shylova, 2021, с. 166).

Порівнюючи метод калькування з двома попередніми, можна зробити висновок, що хоч цей спосіб перекладу домінує та він не є простим, адже перекладачу доводиться зробити багато трансформацій.

Який би метод не використовувався, рекомендації для перекладачів залишаються незмінними. Перекладач завжди керується принципом, що внутрішня сутність (зміст, наповнення) повинна відповідати зовнішній формі (виразу, тобто морфологічній формі), незалежно від обраного методу.

Англійський професор П. Ньюмарк вважає, що власні назви це просто назви, які не мають ніякого семантичного значення, тому і переклад має бути простим. Найбільш вдалим перекладом, на думку професора, буде відтворення графічного вигляду слова з мови оригіналу мовою перекладу (Podvoiska & Shylova, 2021, с. 162).

Якщо обрати певний твір чи фільм, то в цьому випадку оніми мають символічне значення. Вони належать конкретному об'єкту та наділяють його унікальними особливостями. Наприклад, ім'я персонажа може відображати його характеристику або ж розповісти про нього додаткову і досить важливу інформацію.

Підсумовуючи, слід зробити висновок, що все ж таки під час перекладу онімів, є дуже важливе їхнє семантичне, лексичне, культурне значення. Головною метою перекладача під час перекладу власних назв є збереження синхронності тексту, а також якомога більше наближення кількості слів до оригінального тексту.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

1. Підсумовуючи результати теоретичного дослідження, що представлені в даному розділі можна зазначити наступне.

2. Ономастика – наука про власні імена, що вивчає їх походження, класифікацію та функції, зокрема антропоніми та топоніми.

3. Власні назви або оні, позначають конкретні об'єкти чи особи, мають специфічні граматичні характеристики і виконують функцію ідентифікації.

4. Ономастика є важливою для перекладачів, оскільки забезпечує точний переклад власних назв, підкреслюючи їх унікальність. У другій половині ХХ століття ономастика активно розвивалася, встановлюючи закономірності походження і функціонування імен. Дослідження охоплює питання значення, функцій та системи власних назв у соціальній комунікації, відкриваючи нові можливості для мовознавства та перекладознавства.

5. Класифікація онімів є важливою для досліджень та перекладу, оскільки допомагає систематизувати інформацію про власні назви. Вона включає кілька стадій, які деталізують різні підгрупи онімів, такі як реаліоніми, міфоніми, космоніми, терроніми та інші. Вивчення онімів розкриває їхню значущість у мовній картині світу та їхню роль у культурі.

6. Переклад онімів є дуже важливим для відтворення всіх характеристик, що відтворюються в оригіналі.

7. Переклад – це процес створення вторинного тексту на основі аналізу вихідного, що включає нові мовні та культурні особливості. Перекладач, виконуючи цю роботу, повинен дотримуватися певних правил, особливо при перекладі власних назв (онімів), які відрізняються від загальних іменників. Оніми, зокрема антропоніми (імена та прізвища), потребують особливої уваги через культурно-історичні та лінгвокультурологічні аспекти.

8. У перекладознавстві виділяють дві основні стратегії: форенізацію (збереження оригінальних особливостей) та доместикацію (наближення тексту до читача). Вчені також пропонують різні методи перекладу онімів, такі як запозичення, узагальнення, калькування, транскрипція та транслітерація. Транскрипція передає звучання слова, тоді як транслітерація зберігає графічну форму.

9. Перекладачі повинні враховувати семантичне, лексичне та культурне значення онімів, щоб зберегти синхронність тексту та максимально наблизити

кількість слів до оригіналу. Важливо, щоб внутрішня сутність перекладу відповідала його зовнішній формі, незалежно від обраного методу.

10. Отже, ономастика є важливою складовою мовознавства, що відкриває нові можливості для досліджень у перекладознавстві, підкреслюючи значущість власних назв у передачі культурних та соціальних аспектів.

РОЗДІЛ 2

2.1. Відтворення власних назв в кінодискурсі.

Поява кіно як нового явища призвела до зміни пріоритетів суспільства з друкованої літератури на медіа і відкрила нові перспективи для кіноперекладу.

Кінотекст – це типовий креолізований текст, що складається з вербальних і невербальних елементів. Кінотекст як зв'язне, цілісне та завершене повідомлення, що передається через вербальні та невербальні знаки, структуровані за задумом автора з використанням кінематографічних кодів. Текст зафіксований на матеріальному носії та призначений для демонстрації на екрані. Цей текст записаний на матеріальному носії і призначений для показу на екрані та сприйняття глядачами.

Після прийняття закону 24 грудня 2007 року про обов'язковий переклад імпортованих кінострічок українською мовою, тема перекладу фільмів, включаючи комедії, стала актуальною для досліджень. Переклад може здійснюватися через субтитрування, озвучення, дублювання або синхронний переклад.

Переклад назви фільму також відіграє велику роль. Для забезпечення правильного перекладу назви англійського фільму, перекладач повинен враховувати функцію стиснення змісту фільму в коротку фразу.

Ще одне важливе значення під час перекладу фільму має його назва, яка встановлює зв'язок між своєю ж назвою та змістом, а також привертає увагу глядачів своєю оригінальністю. Тому, для досягнення адекватності перекладу назв англійських фільмів перекладач повинен враховувати цей важливий пункт. Назва фільму повинна відображати зміст та привертати увагу глядачів своєю оригінальністю.

Переклад власних назв у кінофільмі має тісний зв'язок з перекладом всього контексту фільму. Адже від того ж контексту буде залежати те, як правильно перекласти оніми.

Переклад фільму – це складний процес, під час якого основна увага зосереджується не лише на тексті, а й на аудіовізуальних складових.

Серед усіх видів дискурсів кінематографічний дискурс заслуговує на

особливу увагу. Це пов'язано з тим, що кіно є чи не найвпливовішим видом мистецтва в сучасному світі. Власні назви є невід'ємною частиною кінематографічного дискурсу.

Дискурс – це комунікативна структура, в якій важливе місце займає роль автора та адресата. У лінгвістиці це поняття має широке значення та може означати, як сукупність текстів на певну тему.

Кінематографічний дискурс – це складний процес спілкування між режисером і глядачем, що включає інтерпретацію та розуміння змісту фільму.

Власні назви займають особливе значення у формуванні лексичного запасу кожної мови. Вони використовуються для позначення конкретних речей або подій, які є окремими від певної групи людей. По суті, власні імена характеризуються їх особистим зв'язком з предметом, про який йдеться.

У кінематографічному дискурсі використовуються власні імена як маркери, що вказують на тип діяльності, характеристики, певну життєву позицію та інше. Концепція енциклопедичного значення власних імен, яка охоплює знання, що виходять за межі мовної системи, була сформульована на основі асоціацій (конотацій), пов'язаних з цими іменами.

На відміну від загальних імен, власні імена зазвичай не мають конотацій і не мають внутрішнього значення. Їх можна ідентифікувати, лише посилаючись на фактичну сутність, яку вони представляють, будь то особа, предмет чи явище. Власні імена охоплюють складне семантичне та асоціативне значення, яке розвивалося протягом культурного та історичного розвитку суспільства.

Вибір правильного імені для персонажа надзвичайно важливий, оскільки воно буде тісно пов'язане з особистістю та якостями героя у свідомості глядача.

У сучасному англійському кіно імена головних героїв займають важливе місце. Це пов'язано з тим, що одне з головних завдань автора – змусити аудиторію запам'ятати персонажів, їхні характеристики та діяльність. Письменники намагаються створювати незабутніх персонажів, гарантуючи, що їхні імена вражатимуть глядачів і відображатимуть їхні якості та вчинки.

Авторське ставлення передається конотацією імені людини, що викликає відчуття автентичності в ситуації, створює невимушену атмосферу та дає змогу

зрозуміти характер особистості. Екстралінгвістичне походження конотації походить від притаманних властивостей об'єкта.

Характеристики самої речі породжують значення екстралінгвістичного походження.

Коли згадується власне ім'я, яке стосується конкретної особи, це спонукає читача думати про цю особу та викликає різноманітні асоціації, що нагадують оригінальний образ. Якщо автор створює чітко окреслений персонаж, згадка про нього пізніше спонукає аудиторію згадати його зовнішній вигляд, дії, риси характеру, думки та манеру говорити.

Антропоніми виконують дві основні функції:

1. Творчо й символічно представляти героя чи предмет.
2. Також передавати історичне й національне значення у творі мистецтва.

Завдяки цій останній меті антропоніми мають велике значення в культурному розумінні носіїв мови. Отже, щоб краще зрозуміти значення антропонімів, читачі повинні володіти знаннями про історичне минуле героя.

За допомогою власної назви автор намагається не тільки назвати конкретний предмет, а й повідомити про нього, підключити до назви взагалі якусь додаткову інформацію, висловити почуття щодо нього.

Коли кінорежисер використовує у своїй роботі імена з міфологічним походженням, загальний контекст фільму впливає на тлумачення конкретних аспектів, пов'язаних зі значенням імені. Однак глядач також зберігає всі інші компоненти назви, що призводить до більш широкого та всебічного зображення пов'язаного зображення.

Підсумовуючи, власне ім'я служить не лише для ідентифікації персонажа, але й для передачі його способу життя, особистих рис та точки зору автора. Тому при створенні власного імені важливо враховувати простоту, подвійність номінації та змістовий зв'язок із професією, національністю чи унікальними якостями персонажа.

Додаткові можливості дослідження включають більш глибоке вивчення походження та перекладу власних імен, а також проведення семантичного

аналізу для вивчення зв'язку між іменем героя та його діями.

У кіномистецтві власна назва виступає фактором, за допомогою якого ми можемо дізнатися певну інформацію про головного героя. Крім того, онім допомагає розкрити характеристику того чи іншого персонажа та викликати певні асоціації. Якщо говорити про топоніми, до яких належать географічні назви, то тут можна дізнатися про національність героя, або ж дізнатися про історичні події, які розгортаються в кінофільмі.

2.2. Класифікація власних назв у фільмах «бондіани».

Ян Флемінг, талановитий журналіст-письменник, створив культового персонажа «Джеймс Бонда». У час Другої світової війни Флемінг був особистим помічником шефа розвідки британського військово-морського флоту. Після того, як закінчилася війна, Ян Флемінг почав очолювати відділ іноземної кореспонденції у газеті, де працювала мережа журналістів, зайнятих у «холодній війні». Таким чином, протягом усього життя Флемінг був пов'язаний з таємницями і шпигунством.

1952-1964 роки, коли Ян Флемінг щорічно видавав новий роман про пригоди Джеймса Бонда. Найцікавіше те, що свої твори він написав у країні, яку дуже полюбив з часів війни, на Ямайці.

Перший роман Яна Флемінга був написаний протягом кількох тижнів. У січні 1952 року, під час своєї відпустки на Ямайці, він сів за стару друкарську машинку, щоб відволіктися від думок про майбутній шлюб, і написав перше речення «Казино Рояль». Через місяць книга про агента Таємної служби розвідки Великої Британії Джеймса Бонда, який мав ліцензію на вбивство, була завершена.

Роман, насичений екшеном, інтригами, неймовірними шпигунськими пристроями і вродливими жінками, відображає історію про елітного шпигуна. Згодом цей роман став сенсацією, що згодом призвело до міжнародного бестселера. Яна Флемінга настільки захопився успіхом, що починаючи від 1953 року, журналіст-письменник написав ще 13 книжок, які розійшлися тиражем у

понад 100 мільйонів.

Загалом про Джеймса Бонда зняли 25 фільмів із сімома різними акторами в головній ролі.

Агент 007 отримав своє ім'я від реальної людини, але справжній Джеймс Бонд не працював не був військовою людиною. Він був звичайним орнітологом, який з дитинства захоплювався спостереженням за птахами. Одним із його улюблених джерел інформації була книга "Birds of the West Indies", написана саме Джеймсом Бондом.

Автору «бондіани» сподобалося ім'я вченого через те, що воно просте. Письменник хотів, щоб ім'я було якимось нудним, звичайним. На думку Яна Флемінга, ім'я Джеймс Бонд було набагато кращим іменем, ніж ім'я наприклад, Перрегрін Каррутерс.

Ян Флемінг створив образ агента, котрий був сформований на підставі зустрічей з «секретними агентами і командос, які він зустрів під час війни».

Численні шпигуни, з якими спілкувався сам Ян Флемінг, мають деякі риси, які можна помітити у персонажі Джеймса Бонда. Дослідники стверджують, що Бонд має багато спільних рис з самим Флемінгом.

Письменник-журналіст зобразив свого персонажа високим, спортивним та красивим секретним агентом, якому близько 30-40 років. У Бонда є кілька шкідливих звичок такі, як споживання алкоголю, куріння, азартні ігри. Також персонаж дуже любляв захоплюватися автомобілями та жінками. Джеймс Бонд також захоплювався стрільбою та рукопашним боєм, катанням на лижах, грою у гольф. Хоча Ян Флемінг створив свого персонажа такою людиною, яка може без сумнівів і жалю скоїти вбивство. Зазвичай це відбувається лише за наказом, у самообороні або іноді через жагу помсти.

Ендрю Еллард, сценарист і редактор, який з дитинства є великим шанувальником «бондіани», стверджує, що першим фільмом про Бонда, який вийшов після 11 вересня, був «Помри, але не зараз» у 2002 році.

Однак, за словами Елларда, «бондіана» є культурним явищем, яке вбирає в себе дух свого часу і залишається фільмом про Бонда.

Перший фільм про Джеймса Бонда мав назву «Доктор Ноу» (Dr. No)

(1962). Можливість відіграти роль британського шпигуна випала шотландському актору Шону Коннері. Спецагент направляє на Ямаїку, щоб розслідувати загибель голови британської розвідки. Там він зустрічає Хану Райдер, першу дівчину Бонда, роль якої зіграла Урсула Андресс. Впродовж фільму Джеймс Бонд дізнається про таку злочинну організацію, як СПЕКТР (англ. SPECTRE, є акронімом Special Executive for Counter-intelligence, Terrorism, Revenge, and Extortion). Ця організація була відомою через опозицію Спеціального організатора, який мав справу з тероризмом та контррозвідкою (Історія Бондіани, n.d.).

Одним з наступним фільмів був фільм, який називається «Голдфінгер» (Goldfinger) (1964), у якому головну роль зіграв також Шон Коннері. Багато хто дотримується думки, що саме ця стрічка належить до «золотої середини» бондіани, адже охоплює великий рейтинг серед шанувальників фільмів такого жанру. У даному фільмі Джеймс Бонд зіштовхується з мільярдером Ауріком Голдфінгером, який має намір викрасти всі запаси золота з Форт-Нокса. Тільки агент 007 може перешкодити йому у цьому задумі. Протягом фільму «Голдфінгер» також з'являються два важливі персонажі франшизи, а саме: Одджоб, помічник Голдфінгера, і дівчина Бонда, яку звали Пуссі Галор. Роль цієї дівчини виконала акторка на ім'я Онор Блекман.

За найкращі візуальні ефекти премію «Оскар» отримав фільм «Кульова блискавка» (Thunderball) (1965). Це був другий фільм, у якому знявся Шон Коннері. Злочинна організація СПЕКТР вчинила крадіжку літаків з двома атомними бомбами. Після цих подій СПЕКТР почав вимагати від британського уряду викуп, який становив понад 100 мільйонів фунтів стерлінгів у вигляді алмазів. До наступного розвитку подій підключається агент 007 та починає розшукувати викрадені бомби.

У фільмі «Живеш тільки двічі» (You Only Live Twice) (1967) у головній ролі якого теж Шон Коннері, зображується історія про зловмисників, які викрали космічний корабель. Наступні дії відбувалися у Японії, куди згодом прибув Джеймс Бонд для розслідування цього викрадення. Після прибуття він викриває лідера цієї ж злочинної організації СПЕКТРУ, Ернста Ставро

Блофельда. Згодом суперагент розкриває план Блофельда, який полягає в початку Третьої світової війни. Назва цього фільму тісно з тим, що за сюжетом потрібно було режисерувати смерть Агента 007 через велику кількість ворогів спецслужби.

Фільм, у якому головна роль передається австралійському актору Джорджу Лезенбі, називається «На секретній службі Її Величності» (On Her Majesty's Secret Service) (1969). Вважається, що саме ця серія фільму є найдраматичнішою, за що було отримано багато критики від глядачів. Сюжет цього фільму полягає в полюванні агента 007 на Блофельда, який вперше і востаннє закохується та одружується з дівчиною Джеймса Бонда. Ця частина фільму є дуже схожою до життєвих подій самого Яна Флемінга.

Шон Коннері в головній ролі востаннє з'являється на великому екрані у фільмі «Діаманти залишаються назавжди» (Diamonds Are Forever) (1971). Попередня стрічка була не дуже вдалою, тому шотландського актора ледь вмовили знятися в головній ролі бондіани. Ця частина фільму базується на розкритті злочинних дій контрабанди діамантів. Подорожуючи по всьому світу, він дістається Лас-Вегасу і виявляє, що за всією цією справою стоїть Блофельд. Лідер СПЕКТРУ має намір скористатися супутником для усунення ядерної зброї в США, Радянському Союзі та Китаї, з метою примусити ці країни розпочати війну.

«Живи і дай померти» (Live and Let Die) (1973) – фільм, де у ролі Джеймса Бонда з'являється новий британський актор Роджер Мур. У даній частині бондіани агент 007 намагається приборкати діяльність наркобарона на ім'я Біг, який має намір монополізувати поширення героїну та витіснити інших конкурентів з бізнесу. Саме в цьому сюжеті з фільму «Живи і дай померти» вперше дівчиною агента стала чорношкіра жінка.

Другий фільм, у головній ролі якого знімався Роджер Мур, називається «Чоловік із золотим пістолетом» (The Man with the Golden Gun) (1974). Роджер Мур був третім «Бондом» у фільмі, що дуже нагадувало героя з книги Яна Флемінга. Джеймс Бонд був звільнений з МІ-6 після того, як агентура отримала золоту кулю з вигравійованим текстом на ній «007». Найманий вбивця

Франциско Скарамангі відправив цю кулю, вбиваючи своїх жертв з золотого пістолета. Далі Бонд вирішує вирушати на пошуки Скарамангі та водночас відстежує місцезнаходження пристрою, що може знайти вирішення проблеми енергетичної кризи.

Захоплення підводних човнів та вчинення злочину відображено у фільмі «Шпигун, який мене кохав» (The Spy Who Loved Me) (1977). Джеймс Бонд та майор Ганна Амасова, яка є агентом КДБ, починають співпрацювати, аби встановити особи, які винні у викраденні підводних човнів. Виявляється, що судновласник Карл Стромберг є злодієм, який готує план у спровокуванні ядерної війни, як можливість для створення власної цивілізації. За статистикою це десятий фільм бондіани, який побив рекорд по кількості вибухів. У «Шпигун, який мене кохав» ця кількість досягла 34 разів.

«Місячний перегонник» (Moonraker) (1979) – це як продовження історії про крадіжку космічного корабля, за якою стоїть, власник компанії по виготовленню космічних шатлів, Г'юго Дракс. Підступність Дракса полягала в тому, що він поставив собі за мету знищити людство з поміччю смертельного нервово-паралітичного газу. Тому Джеймс Бонд кидає собі виклик поквитатися з Г'юго Драксом.

За загальними підсумками найкращим фільмом бондіани, в якій знявся Роджер Мур називається «Тільки для твоїх очей» (For Your Eyes Only) (1981). Пошуки Бонда не лише пристрою, який здатний запускати балістичні ракети, а й хто вчинив вбивство власника цього пристрою, з'ясовується у цій серії фільму.

Новий агент 009 з Східного Берліну з'являється у фільмі «Восьминіжка» (Octopussy) (1983). Тут знову головному героєві доводиться шукати сліди нового вбивства. Саме цей фільм виділяється з усіх інших фільмів тим, що в ньому задіяно багато злочинців. Сама назва «Восьминіжка» містить у собі поєднання імені головного антагоніста фільму та дівчини Джеймс Бонда, котра відноситься до міжнародної контрабандистки.

Останню свою роль Роджер Мур зіграв у фільмі «Вид на вбивство» (A View to a Kill) (1985). У цій серії відображено боротьбу Бонда із простим

промисловцем Максимом Зоріним, роль якого дісталася актору на ім'я Крістофер Вокен. У цього промисловця, який виявився злочинцем, був план розмістити бомби під озерами та знищити Кремнієву долину. На жаль, ця стрічка теж відноситься до тих стрічок, які отримали багато негативної критики як від глядачів, так і від критиків.

Нова серія фільму «Іскри з очей» (The Living Daylights) (1987) з'явилася на екранах вже у ролі з новим актором Тімоті Далтон. У головній ролі агента МІ-6 британський актор мав справу з генералом КДБ – Георгієм Косковим. Як і в більшості серій, за сюжетом цього фільму також розгортаються події вбивства. Цей фільм був складним для сприйняття, адже належав до одного з найбільш закрученого сюжету.

«Ліцензія на вбивство» (License to kill) (1989) – серія фільму, в якій прослідковується допомога від Бонда своєму старому другу Феліксу Лейтерові, якого згодом поранили та вбили його дружину. Джеймс Бонд вирішує попри все мститися за свого друга, навіть відмовившись від статусу спецагента.

1989 рік теж вніс свої корективи у випуск фільмів бондіани. Усьому цьому посприяв судовий процес між компаніями кіномистецтва MGM/United Artists та Sony Pictures. Кінокомпанія Sony Pictures хотіла залучити до фільму про Бонда Кевіна Макклорі – колишнього співавтора Яна Флемінга, що і спричинило конфлікт.

Уперше за довгий час з'явився фільм бондіани, який було знято не на основі написаної книги Яна Флемінга. «Золоте Око» (Goldeneye) (1995) – фільм, котрий містить в собі оригінальний сценарій, та в якому відображаються подорожі Джеймса Бонда, щоб знайти терористів, що захопили управління комплексом «Золоте Око». Також цей фільм посідає значне місце, адже головна роль дісталася відомому американському актору Пірсу Броснані.

Актори Пірс Броснан і Мішель Єо знялися разом у фільмі «Завтра не помре ніколи» (Tomorrow Never Dies) (1997). У цій стрічці метою Джеймса Бонда є один з найбагатших та найвпливовіших людей, котрого звали Еліот Карвер. Цей медіамагнат, незважаючи ні на що, завжди досягав того, що хотів, і

його ціль була приєднати Китай до комунікаційної імперії.

«І цілого світу замало» (The World Is Not Enough) (1999) – фільм, який отримав за невдалу роль Деніза Річарда «Золоту малину». Першочерговим завданням Джеймса Бонда в цій частині є оберігати доньку англійського бізнесмена Роберта Кінга, який загинув від рук терористів.

Останнім фільмом бондіани, у якому в ролі Бонда знявся Пірс Броснан, був «Помри, але не зараз» (Die Another Day) (2002). Ця стрічка належала до двадцятки фільмів про Джеймса Бонда та відображала події розслідування Бонда діяльності генерала Північної Кореї. Впродовж року головний герой знаходився у полоні. Після чого він повернувся до своєї місії розслідування.

Фільм «Казино Рояль» (Casino Royale) (2006) є інтерпретацією раніше виданого твору про Джеймса Бонда Яна Флемінга. Екранізація цієї стрічки потрапила в Книгу рекордів Гіннеса через велику кількість переворотів автомобіля. У цій частині бондіани знявся британський актор Даніель Крейг та вважають її «неофіційною».

Стрічка бондіани, яка посіла рекордне місце по кількості країн називається «Квантум милосердя» (Quantum of solace) (2008). Також цей фільм вважається першим, у якому відсутня відоме всім ім'я «Бонд» та «Джеймс Бонд». Ця серія демонструє нові дослідження про болівійського генерала Медрано та організацію «Квант».

«007: Координати «Скайфолл»» (Skyfall) (2012) – вважається першим фільмом, знімки якого відбувалися в Китаї. Ще цей фільм особливий тим, що над ним працював режисер премії «Оскар». «Скайфолл» теж один із фільмів, який не має ніякого відношення з творчістю Яна Флемінга. Назва фільму має зв'язок з родовим маєтком Джеймса Бонда.

«007: Спектр» (Spectre) (2015) – двадцять четвертий фільм, який був найдорожчим з усіх попередніх серій бондіани. У цій стрічці Бонд отримав зашифроване повідомлення від незнайомця, яке допомогло йому вказати на терористичну організацію СПЕКТР.

Британський актор Даніель Крейг востаннє знявся у фільмі «Не час помирати» (No Time to Die) (2021). Сюжет цієї стрічки також насичений

різними таємничими розслідуваннями.

Образ Джеймса Бонда вразив своєю особливістю не тільки глядачів, а й багато науковців, які з усього світу вже кілька десятиліть намагаються розгадати феномен Джеймса Бонда. Дослідники проаналізували всі серії бондіани, зняті про цього суперагента з 1962 року, а також прочитали всі книги британського письменника Яна Флемінга, який створив такий образ шпигуна.

Кожен фільм має дуже систематичний сюжет. Кожна дія відбувається помірно та продумано. Бонд – поєднання зухвалості та водночас вишуканості, приклад особистості, яка готова приймати все від світу і встановлювати свої правила, при цьому зберігаючи гідність і витонченість британських манер (Вся Бондіана у Хронологічній Послідовності, n.d.).

2.3. Оними в серії фільмів про Джеймса Бонда «бондіана».

Серія фільмів про Джеймса Бонда «бондіана» є найтривалішою та найуспішнішою серією фільмів в історії кіномистецтва. Протягом 1962-2021 р.р. було знято та екранізовано 25 фільмів.

Дослідивши оними в серії фільмів про Джеймса Бонда, можна зробити висновок, що власні назви у фільмах мають свою особливість відтворення та функції. Серії фільмів бондіани насичені онімами для того, щоб не лише дати найменування, а й для того, щоб надати конкретну характеристику про персонажа чи предмет та викликати певні емоції.

Проаналізувавши власні назви у фільмах про Бонда, було взято більш яскраві приклади, які допомагають зрозуміти семантичне явище онімів.

Онімна лексика продовжує бути предметом вивчення численних науковців. У працях численних лінгвістів були проаналізовані семіотичні характеристики власних назв та особливості семантичного змісту ономастичної лексики. Усі власні назви вказують на конкретні реалії і є частиною фонові лексики.

Семіотика – це наука, що вивчає знакову природу мови.

Завдяки цій науці встановлюється знаковий характер онімів та їхньої

системної організації в рамках ономастичного простору певної мови в конкретний історичний період.

Оніми можуть передавати важливу інформацію для реципієнта, яка залишається недоступною для «неосвічених» представників іншої культури. Головною універсальною функцією власних назв є індивідуальне позначення окремих унікальних об'єктів.

Дослідження власних назв є предметом спеціалізованої галузі лінгвістики, відомої як ономастика. Ця наука вивчає оніми, їх класифікацію, історію виникнення та розвитку, а також проводить аналіз їх значень.

Спочатку важливо розрізнити загальні іменники та власні назви. Загальні іменники вказують на певну групу схожих предметів. У мовленні вони можуть стосуватися як одного конкретного об'єкта з цієї групи, так і всіх об'єктів одночасно, як певну категорію. Однак часто виникає необхідність виділити конкретний об'єкт серед групи подібних предметів, незалежно від контексту спілкування і без застосування додаткових характеристик. У такому разі зручно дати цьому предмету окрему назву (ім'я), якою не можна буде позначати інший подібний предмет. Ця назва є власною.

Онім можна назвати словом, словосполученням або реченням, яке використовується для виокремлення конкретного об'єкта з групи подібних, індивідуалізуючи та ідентифікуючи його.

Власні назви можна повністю досягнути лише в контексті об'єктів, які вони позначають. Оніми – це терміни, які використовуються в конкретній сфері і виконують особливу роль.

Існують певні відмінні характерні риси онімів, які їх відрізняють від інших слів:

1) Власна назва стосується конкретного індивідуального об'єкта, а не групи об'єктів, що мають спільні риси, характерні для всіх членів цього класу.

2) Об'єкт, що належить до оніма, завжди є чітко визначеним, відокремленим і окресленим.

3) Назва не має прямого зв'язку з поняттям і не несе чіткої та однозначної конотації на мовному рівні.

Ще одним суттєвим аспектом вивчення онімів є їхнє співвідношення з реаліями. Дві українські мовознавці С. Влахова та С. Флоріна пояснили, що реалії – це терміни (та словосполучення), які позначають об'єкти, властиві життю певного народу. Як елементи, що відображають національний або історичний колорит, вони, як правило, не мають прямих відповідників в інших мовах. Із цього всього можна підвести підсумок, що реалії не піддаються перекладу «за звичайними принципами» і потребують індивідуального підходу.

Ономастика, в свою чергу, є окремою галуззю в дослідженні реалій або безеквівалентної лексики. Оніми є невід'ємною складовою будь-якої культури, оскільки вони відображають численні аспекти життя конкретного народу (Hryhoshkina & Podolian, 2018, с. 9)

Ономастика насправді має досить складну структуру та включає в себе багато різних категорій. Серед них антропоніми, зооніми, топоніми та ін.

У серії фільмів про Джеймс Бонда «бондіани» налічується багато різних власних назв, які містять в собі свою характеристику та доповнюють фільми, розкриваючи їхній сюжет.

Звертаючи увагу на велику кількість онімів у серії фільмів про Джеймс Бонда «бондіани», було виділено більш цікаві приклади.

Важливу роль у серіях фільмів про Джеймс Бонда, відіграють оніми, що належать до антропонімів та топонімів. Власні назви таких категорій є дуже поширеними у фільмах. Варто зазначити, що фільми «бондіани» мають багато шпигунських сцен, відповідно кожна сцена прив'язана до кожного місця.

Кожен сюжетний ланцюжок фільмів насичений вишуканістю та систематичністю. Дії кожного фільму розвиваються помірно та продумано.

Спочатку було проаналізовано оніми, які належать до антропонімів. Даний тип онімів у фільмах про Джеймс Бонда налічує більше ніж 100 власних імен. Сюди можна включити особові імена, прізвиська, найменування за родом діяльності персонажів.

Антропоніми – власні імена людей.

Прізвиська також вважаються окремим класом антропонімів. Їхня головна мета – забезпечити анонімність персонажа та приховати його справжню

особистість. У теорії комунікації їх розглядають як нові реалії, які слід досліджувати як мовні одиниці, що формують уявлення про особистість та її характеристики.

Прикладами антропонімів з фільмів про Джеймс Бонда слугують такі власні назви, які можна розподілити наступним чином:

Головний персонаж: *James Bond*

Вороги Бонда: *Ernst Stavro Blofeld, Le Chiffre, Auric Goldfinger, Alec Trevelyan, Max Zorin, Elektra King, Lucifer Safin, Francisco Scaramanga, Dr. No, Jaws, Rosa Klebb, Oddjob* (Ward, 2022).

Жінки, які зустрічалися на шляху британського агента: *Andrea Anders, Octopussy, Mary Goodnight, Domino Derval, Pussy Galore, Fiona Volpe, Tatiana Romanova, Vesper Lynd, Tracy Bond, Xenia Onatopp, Miss Caruso* (Journal, 2020).

Друзі: *Quarrel, Miss Money Penny, Anya Amasova, Q, Vesper Lynd, Wai Lin, Nomi, Felix Leiter, Tracy Bond, M* (Sherlock, 2022).

Кожен антропонім слугує для того, щоб показати глядачам походження того чи іншого персонажа, його статус, причетність до певної діяльності та його рід.

Власні назви, які належать до топонімів займають теж основне місце по використанню назв у «бондіані».

Топоніми – географічні назви. Оними, що вказують на природні або штучні об'єкти на Землі.

У фільмах топоніми допомагають розуміти глядачам, хто і де перебуває, оскільки оповідь може відбуватися під час самих пригод головних персонажів.

Окрім цього топоніми дають можливість дізнатися з якого місця родом персонаж.

Прикладами топонімів є такі оними, а саме: *London, Miami, Tokyo, New York, Berlin, Cuba, Morocco, Montenegro*.

У кінофільмах про Джеймс Бонда, у яких детально описується кожен сюжет, можна відзначити топоніми різних угруповань. Сюди можуть належати ойконіми – власні назви населених пунктів.

У свою чергу ойконіми поділяються ще на підвиди. До «бондіані» можна

віднести такі ойконіми:

1. Урбаноніми, котрі включають в себе внутрішньоміські та топографічні об'єкти.

- астіоніми (найменування міст);

Наприклад: *New York* 'Нью-Йорк', *London* 'Лондон', *Montenegro* 'Чорногорія', *Cairo* 'Каїр', *Prague* 'Прага', *Rio de Janeiro* 'Ріо де Жайнеро' тощо.

- ойкодоніми (власні назви будівель);

Наприклад: *Osato Chemicals Building*.

- талаонім (власні назви окремих приміщень);

2. Гідроніми. Найменування, які включають в себе водні об'єкти.

- океаноніми (власні назви, морів, заток, океанів);

Наприклад: *River Nile* 'річка Ніл', *South China Sea* 'Південно-китайське море', *Atlantic Ocean* 'Атлантичний океан' тощо.

Отже, топоніми повністю допомагають зануритися в атмосферу вторинного світу. Першим ключовим елементом семантичного аналізу фільмів «бондіани» є назви персонажів, в яких часто закодований певний символічний зміст.

До прикладу можна взяти ім'я головного персонажа *James Bond*, що має дослівний переклад на українській мові 'Джеймс Бонд'. Такий антропонім має британське походження і відображає силу та професіоналізм героя.

Яскравим прикладом може бути ім'я *Ernst Stavro Blofeld*, яке теж відіграє символічну та семантичну роль. Персонаж з таким іменем є лідером терористичної організації SPECTRE. Ім'я *Ernst* має німецьке походження та дослівно тлумачиться як 'суворий' або ж 'серйозний'. Таке символічне значення цього імені дає чітко розуміти про суворий характер такого персонажа (8). Прізвище "Blofeld" теж може приховувати символізм та викликати негативні емоції через асоціацію прізвища зі словом *blood* 'кров', що свідчить про злочинну діяльність персонажу.

Слід наголосити на тому, що імена, подібні до вищеописаних імен, під час перекладацької діяльності дуже рідко адаптуються по тій причині, що їхне

звучання та семантичне значення є легкими для розуміння.

Ще одним вдалим прикладом може слугувати жіноче ім'я з фільму “Goldfinger” “Pussy Galore”. Такий антропонім має еротичний підтекст та є проблематичним під час перекладу.

Адже виникає питання, чи зберегти оригінальність цього імені, чи відтворити культурні особливості цього імені, адаптуючи до норм цільової аудиторії.

Прикладом ще одного антропоніму, який привертає увагу своєю символікою є онім “Goldfinger”. Сама назва може мати символічний зміст та символізувати поняття влади. Якщо б дослівно перекласти англomовне найменування *Goldfinger*, то для української аудиторії ця власна назва звучала б як ‘Золотий палець’. Та все ж для збереження семантичного значення та цікавості, можна зберегти оригінальне звучання цього імені.

Окрім антропонімів, у фільмах про Джеймс Бонда існує безліч географічних назв, які теж містять семантичне значення. Найменшу кількість посідають хрононіми. Хрононіми включають в себе назви значущих відрізків часу. Можна простежити, що у фільмах ще використовується такий вид онімів, що має назву акронім. Це поняття означає аббревіатуру, створену з перших літер слів або словосполучень. Прикладом може слугувати акронім з серії фільму про Джеймс Бонда: *CIA*, що перекладається ‘ЦРУ’.

Виконаний переклад онімів є дуже важливим пунктом у перекладознавстві. Адже власні назви відіграють роль не лише у відображенні ідентичності персонажів, географічних місць або ж певних об’єктів, а й відображають семантичне та символічне значення.

Так у фільмах про Джеймс Бонда семантичне та символічне значення відображають характер персонажів з фільмів, їхній соціальний статус, а також акцентують увагу глядачів на подальшому розвитку сюжету.

Зазвичай, перекладачі зберігають оригінальність топонімів для того, щоб передати культурну сутність назв.

Першим прикладом, у якому розкривається семантичний вплив, може слугувати топонім *SPECTRE* (Special Executive for Counter-intelligence,

Terrorism, Revenge and Extortion), що не втрачає оригінального звучання та перекладається як ‘СПЕКТР’. Така назва топоніму слугує не лише для кращого розуміння сфери діяльності організації, а й викликає асоціативний та емоційний ряд вражень.

“Casino Royale” – другий приклад топоніму, який теж має символічне значення для кращого розуміння контексту. У першу чергу топонім дає знати глядачам про місце, де розгортаються події. А також така назва викликає у глядачів асоціації, пов’язані з розкішшю, інтригою та навіть небезпекою.

Проаналізувавши оніми у серії фільмів про Джеймс Бонда, можна зробити висновок, що назви персонажів та географічні назви насичені символізмом та відіграють семантичну роль, створюючи самі образи персонажів та місць, де розгортаються події.

Сформовано класифікацію онімів, які використовуються у фільмах про Джеймс Бонда для подальшого вивчення ономастичних складових (Рис. 1).

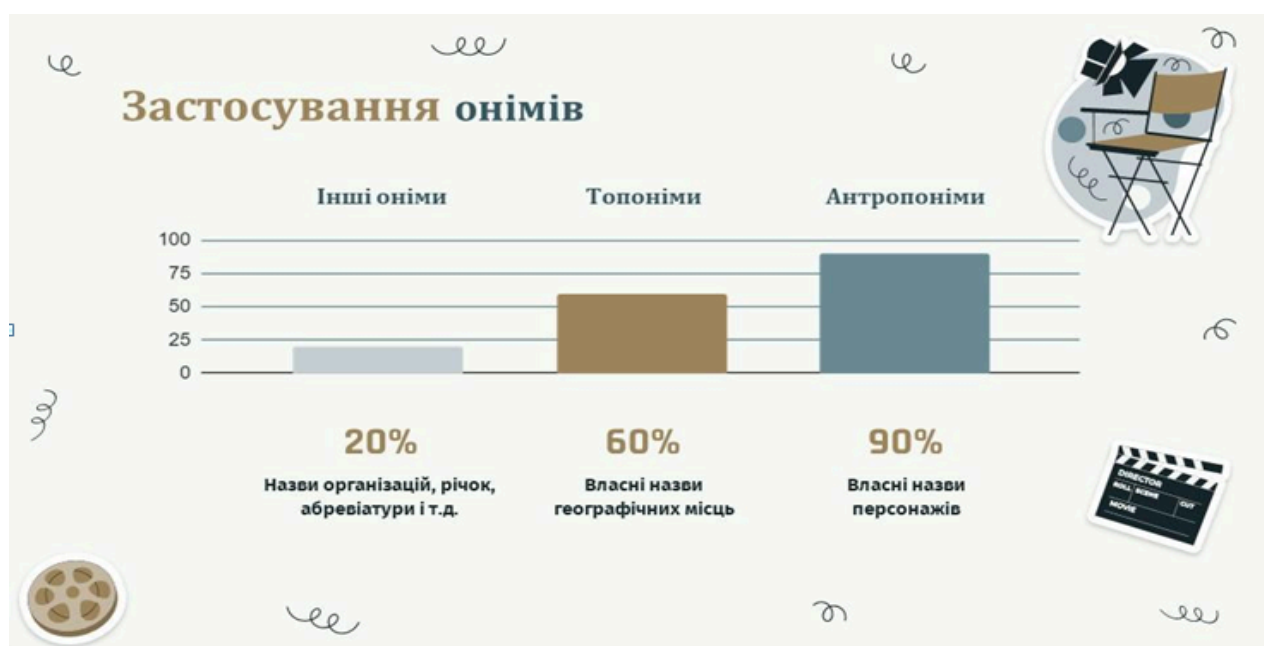

Рисунок 1. Застосування онімів

Можна зробити висновок, що оніми у фільмах «бондіани», мають дуже важливе значення. Їхня функція – створити описову, географічну функцію, передати колорит кожного задуманого сюжету. Власні назви виконують функцію носіїв, які передають глядачам додаткову інформацію, основну ідею та провідний мотив кожного фільму. Оніми дуже допомагають визначити жанрові та стильові характеристики фільмів відомої «бондіани».

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

1. Аналіз використання поняття дозволив дійти висновку про те, що вибір імені для персонажа має велике значення, оскільки воно впливає на сприйняття його особистості.

2. Антропоніми виконують функцію представлення героя та передачі історичного контексту. Власні назви також можуть містити додаткову інформацію про персонажа, його спосіб життя та особисті риси. Дослідження власних імен у кіномистецтві може розширити розуміння їх значення та зв'язку з діями персонажів.

3. Поява кіно змінила суспільні пріоритети, зосередивши увагу на медіа та відкривши нові можливості для кіноперекладу. Кінотекст, що поєднує вербальні та невербальні елементи, є цілісним повідомленням, яке сприймається глядачами. Після прийняття закону про обов'язковий переклад фільмів українською, переклад став важливою темою досліджень, охоплюючи різні методи, такі як субтитрування та дублювання.

4. Оними в кінофільмах тісно пов'язані з контекстом і відіграють важливу роль у кінематографічному дискурсі, що є складним процесом спілкування між автором і глядачем. Власні імена не лише ідентифікують персонажів, але й передають їхні характеристики та культурне значення.

5. Серії фільмів про Джеймса Бонда, відома як «бондіана», є дуже вдалим об'єктом дослідження, адже в них налічується велика кількість онімів, серед яких переважна кількість антропонімів та топонімів.

6. Оними в фільмах про Джеймс Бонда виконують важливу роль, не лише ідентифікуючи персонажів і предмети, а й викликаючи емоції та надаючи характеристику. Дослідження онімів, які є предметом вивчення ономастики, показує їх семантичні особливості та знакову природу. Оними передають специфічну інформацію, важливу для розуміння культурного контексту, і відрізняються від загальних іменників, які позначають групи об'єктів. Власні назви допомагають виділити унікальні об'єкти серед подібних, що підкреслює їх значення в комунікації.

7. Однією з проблем, яка може виникнути під час перекладу онімів є необхідність збереження впізнаваності власних назв, водночас адаптуючи їх до культурних особливостей для українських глядачів.

8. Під час перекладу онімів дуже важливо зберігати їхнє семантичне значення, за допомогою якого можна передати культурний та символічний контекст.

9. Стратегії перекладу можуть змінюватися в залежності від контексту, проте їхня мета залишається незмінною, а саме показати багатогранність семантики та функціонування онімів.

10. Фільми про Бонда характеризуються систематичним сюжетом, де кожна дія ретельно продумана. Головний герой поєднує зухвалість і вишуканість, демонструючи готовність приймати виклики світу, встановлюючи власні правила, при цьому зберігаючи британську гідність і витонченість.

РОЗДІЛ 3

3.1. Проблеми перекладу власних назв у англомовному кінодискурсі

Проблема перекладу ономастичних одиниць є однією з найактуальніших тем у сучасному перекладознавстві, зокрема в кінофільмах. Аналіз онімів персонажа або певного об'єкта є важливим етапом підготовки до перекладу. Перекладачеві необхідно не просто перекласти найменування героя, а й врахувати всі його характеристики для точнішого відтворення його імені чи назви.

Перекладачі стикаються з труднощами при перекладі онімів, оскільки потрібно відтворити в тексті семантично насичене ім'я, яке має свою внутрішню структуру, історичну та культурну асоціативність, а також образність.

Основним завданням, яке постає перед перекладачем при передачі виразних онімів, є «створення» еквіваленту. Досягнення цієї мети є непростим завданням, яке потребує від фахівця не тільки глибокого знання мов оригіналу та перекладу, а також додаткових знань і креативності.

Вигадування та недостовірність при перекладі онімів можуть призвести до втрати стилю та колориту фільму, внаслідок чого переклад не справляє на глядача настільки ефективного впливу, як оригінал. У таких складних випадках трансформації перекладу стануть в нагоді.

Кінодискурс являє собою активний процес взаємодії між засновником і глядачем, а також між персонажем і аудиторією.

Одним із ключових аспектів будь-якого англомовного кінофільму є ономастикон – певна сукупність найменувань, що зазвичай має багато вбудованої інформації про їх носіїв та загальний опис.

Найважливішим пунктом у процесі перекладу фільму є відтворення кіноономастикону на мові глядача.

Вивчення різноманітних підходів до перекладацького аналізу власних назв у кінострічках дає можливість розрізнити підходи до відтворення власних імен героїв.

Під час перекладу кінотексту перекладач має враховувати не лише

синтаксичну та семантичну структури, а також функціональні та прагматичні аспекти.

Процес перекладу включає в себе як лінгвістичні, так і технічні проблеми, які можуть вплинути на якість та адекватність перекладу.

Адекватність перекладу – визначається у відтворенні єдності змісту та форми оригіналу, використовуючи іншу мову. Іншими та більш зрозумілими словами адекватним перекладом можна назвати «правильний переклад» (13).

Адекватний переклад забезпечує точність і еквівалентність змісту та прагматики, дотримуючись усіх норм і уникнувши перекручень.

Адекватність перекладу визначається виконанням однієї з двох умов:

1. Правильним перекладом термінів і їх сполучень.
2. Зрозумілістю перекладу для спеціаліста без запитань і зауважень.

Еквівалентність є ключовим завданням перекладача, що передбачає максимально повну передачу змісту оригіналу, забезпечуючи значну спільність між оригіналом і перекладом.

Деякі перекладачі просто використовують оригінал для створення перекладеної версії. Такий варіант є найпростішим, але не завжди є достатньо ефективним, ніж дослівний переклад. Насправді саме так виникає серйозна проблема для перекладачів фільмів, особливо в стрічках про банди чи про злочинність, де практично кожен персонаж має особливо обране ім'я, що віддзеркалює його вподобання, пристрасть або схильності. Безпечнішим методом під час перекладу у таких випадках є метод, який називається «використання імені як є». Даний метод корисний тим, що дає можливість зберегти цілісність найменування персонажа з фільму, і перекладачеві не потрібно турбуватися про це.

Переклад фільмів – це складний процес у будь-яких його проявах. Безліч аспектів усної та жестової комунікації ускладнюють її доволі сильно. Фінальним результатом якісного перекладу фільму є можливість викликати в іноземного глядача ті ж емоції, що й у місцевої аудиторії. Це дійсно складне завдання, і якщо перекладач зможе виконати його належним чином, він матиме можливість суттєво впливати на свій гонорар.

Перекладач повинен вільно володіти як іноземною, так і рідною мовами, а також мати знання про культуру та творчі навички, щоб точно відобразити колорит культурного життя. Для досягнення успіху перекладач має звертати увагу на найменші деталі та вивчати іноземну культуру, адже його професійний обов'язок полягає в передачі не лише слів, а й ідей та культурного значення перекладеного тексту.

3.2. Особливості функціонування онімів в серії фільмів про Джеймса Бонда «бондіані».

Вся серія про Джеймса Бонда сповнена інтриг. Шпигунський жанр фільмів, займає центральне місце серед сучасних розваг. З'явившись у 1950-х роках, Джеймс Бонд став символом цього жанру, вивівши його на перший план культурного життя (36).

Бонд, вигаданий британським автором Яном Флемінгом, уособлював поєднання післявоєнної витривалості.

Джеймс Бонд Флемінга був прикладом ввічливого і досвідченого секретного агента, який став яскравим символом епохи холодної війни, відображаючи напругу та страхи цього періоду.

Привабливість персонажа полягає не лише в його здібностях шпигуна, а й у розкішному світі, в якому він жив. Він був елегантною та глибокою особистістю, втілюючи у собі ідеалізований образ британського джентльмена.

Кінематографічна версія Бонда значно збільшила його вплив. Візуальне середовище дало змогу більш інтуїтивно сприймати харизму персонажа, динамічний сюжет та сучасні гаджети, які є невід'ємною складовою привабливості шпигунського жанру.

Фільми про Джеймса Бонда здобули популярність завдяки своїм екшн-сценам з великими ставками, ретельно продуманим антагоністам та драматичним сюжетним поворотом, встановивши стандарт для безлічі шпигунських історій.

У сучасному англомовному кінодискурсі власні імена виконують не лише

функцію позначення конкретного об'єкта чи персонажа, але й слугують для їх характеристики, формування асоціацій у глядача, опису способу життя, психологічного стану, здібностей або приналежності героя до певної організації. Прізвиська є окремим класом онімів у кінодискурсі і займають значну роль у серіях фільмів про Джеймс Бонда «бондіани» завдяки численним «промовистим» антропонімам.

Відома українська мовознавця Картенюк В.В. у своїх дослідженнях зазначила, що існують офіційні та неофіційні антропоніми (прізвиська), що містять у собі єдність загальних, одиничних та специфічних характеристик. По-перше, такі характеристики проявляються під час порівняння власних імен з апелятивами, а по друге, вони проявляються в ономастичному контексті, коли онім поєднується з іншими власними назвами (Картенюк, n.d., с.8). Ще у своїх роботах Картенюк В.В. виявила такі структурні типи прізвиськ, як:

- однокомпонентні;
- полікомпонентні;

Однокомпонентні прізвиська – назви оформлені графічно одним словом, відповідно до правил орфографії мови (наприклад, Bond).

Однокомпонентні прізвиська поділяються на прості та дериваційні. До дериваційних належать афіксальні, композитні та аббревіатурні одиниці як в англійській мові, так і в українській. Завдяки словотвору аналізу було виявлено, що дериваційні антропоніми мають багато різноманітних моделей.

До прикладу можна розглянути таку модель складних НА: adj + n. Для такого типу моделі можна навести приклад антропоніма з серії фільму про Джеймс Бонда *Goldfinger*. У дослівному перекладі українською мовою це ім'я буде перекладено як 'Голдфінгер'. Цей онім включає в себе іменник *finger* та прикметник *gold*.

Полікомпонентні антропоніми відрізняються тим, що мають структуру словосполучення.

Дуже важливим кроком є аналіз відтворення ономастичного простору в фільмах та його особливості в фільмах «бондіани».

(1) *No! I'm looking for **Mr. James Bond**.* (DN: 90) – Ні! Я шукаю **пана**

Джеймса Бонда.

Джеймс Бонд – головний персонаж фільмів «бондіани».

Джеймс Бонд – це назва або кодове ім'я, що належить шпигуну британської розвідувальної служби. Його справжнє ім'я залишається таємницею.

Значення кодового імені пояснює, чому актори, що виконують роль Джеймса Бонда, змінюються, оскільки Джеймс Бонд не є справжнім ім'ям цього персонажа.

Бонд – це поєднання відваги та витонченості. Це вражаючий приклад особи, яка прагне отримувати від життя все найкраще, встановлюючи власні правила, водночас зберігаючи гідність і витончені британські манери.

У наведеному прикладі можна побачити застосування перекладацької трансформації такої як транскрипція.

Слід звернути увагу на відмінювання антропоніма, що змінює свою форму у контексті згідно з правилами відмінювання в українській мові і перекладається 'Джеймса Бонда'.

Дуже цікавими прикладами є оніми, які на перший погляд складно назвати онімами і які можуть здатися незрозумілими.

(3) *007 is here, sir!* (DN: 90) – **007** тут, сер!;

(92) *There's not one person at **MI6** who isn't talking about it* (S: 86) – У **MI-6** немає жодної людини, яка б не говорила про це.

До іншої частини відносяться такі приклади:

(8) *Might have known **M** wouldn't book me into the best hotel in Miami Beach out of pure gratitude* (G: 83) – Можливо, знав, що **M** не забронював би мене в найкращий готель Маямі-Біч з чистої вдячності.

(40) *Can I have the equipment **Q** sent?* (TSWLM: 74) – Чи можу я надіслати обладнання **Q**?;

(93) *If **C** gets his way, he'll have unlimited access to the combined the intelligence streams of nine countries.*" (S: 86) – Якщо **C** отримає бажане, він матиме необмежений доступ до об'єднаних розвідувальних потоків дев'яти країн.

Як можна помітити у вище наведених прикладах використовуються назви 007, 009, M, C, Q, MI-6. Але це не прості назви, це оніми, за якими ховається велика символічність, що надає особливої характеристики власникам цих назв.

007 – саме такою назвою називають самого ж Джеймса Бонда. Особи з позначенням «00» є секретними агентами, яким надано ліцензію на вбивство в процесі виконання своїх завдань. Цікаво, що ведуться дискусії про значення цифри «7» у позначенні 007. «007» часто вважають найвищим досягненням у кар'єрі рейтингового агента (28).

Джеймс Бонд вперше здобув статус «007» на кіноекрані. Бонд здобув статус 007 після виконання успішних вбивств, одне з яких відбулося в британському посольстві, яке знаходиться в Празі.

MI-6 – назва секретної розвідувальної служби Великобританії.

M – таке кодове найменування отримав керівник MI-6. M очолює британську розвідку, видає накази агентам «00» і стежить за діяльністю Бонда. «M» впродовж серії символізує відповідальність та дисципліну.

Q – кодова назва, що належить керівнику відділу досліджень. Під «Q» приховується особистість, яка розробляє для Бонда нові технологічні гаджети та озброєння. «Q» – це символ поєднання методів шпигунства за допомогою сучасних технологій.

C – кодове ім'я, яке належить очільнику британської розвідки.

У згаданих вище прикладах застосовуються дві перекладальницькі трансформації, а саме транскрипція та транслітерація. Для оніма «Q» було застосовано транскрипцію для збереження оригінальності та уникнення проблем з відтворенням характеристичних особливостей персонажа.

Є ще цікавий приклад, на які слід звернути увагу. Наприклад:

(13) *It's a routine flight and you'll be flying a **"Vulcan"** at 45,000 feet armed with two atomic bombs MOS type!* (Т: 89) – Це звичайний політ, і ви полетите на «**Вулкани**» на висоті 45 000 футів, озброєному двома атомними бомбами типу M.O.S!.

Vulcan – назва бомбардувальника з фільму «Thunderball» (1965). Слідуючи за сюжетом, було виявлено, що «Вулкан» було викрадено. І це справа

злочинної організації під назвою SPECTRE. Вулкан – зображується, як справжній британський літак, що відноситься до ключового елементу всього сюжету фільму.

Не можна не згадати ще один приклад, який відноситься до групи онімів та містить своє символічне трактування.

(88) *Only certain kind of woman wears a backless dress with a **Beretta 70** strapped to her thigh* (S: 85) – Лише певний тип жінок носить сукню з відкритою спиною разом з «**Береттою 70**», прикріпленою до стегна.

Beretta 70 – кодова назва, що належала зброї Джеймс Бонда. Таку назву можна зустріти у сюжеті фільму «Живи і дай померти» (1973). Такий пістолет хоч і мав менший калібр, але вона чітко символізує майстерність та адаптивність головного персонажа під час виконання бойових завдань.

З фільмів про Джеймс Бонда було проаналізовано оніми, які допомагають визначити географічний простір сюжетів, за яким розгорталися події.

Наприклад:

(50) *Better signal M to meet me in **Berlin!*** (O: 79) – Краще сповісти М, щоб зустрівся зі мною у **Берліні!**

(77) *No owls in **Los Organos**. Nothing to see till the morning* (DAD: 88) – Не блукай у темряві по **Лос-Органосу**. До ранку нічого не буде видно.

(75) *The only place you're going is our evaluation center in the **Falklands!*** (DAD: 88) – Єдине місце, куди ти зараз підеш, це наш діагностичний центр в **Фолкленді!**

Як видно з перекладальницької діяльності, застосовано дослівний переклад топонімів, оскільки він досить точно відображає конотаційний характер назви.

Проаналізованого приклад оніма, який належить до складу аббревіатур. Якщо заглибитися більш детально, то такий онім теж містить в собі символічний характер і відноситься до кодових найменувань.

(98) *It is working. Only **Spectre** are dying* (NTD: 71) – Це працює. Лише члени **СПЕКТР** зазнають втрат.

SPECTRE – злочинна організація. Було проведено аналіз над цією назвою

і було виявлено, що детальніше це найменування трактується як “*Special Executive for Counter-intelligence, Terrorism, Revenge and Extortion*”. Назва цієї організації символізує глобальну загрозу, яка загрожує безпеці світу.

Даний онім було перекладено за допомогою транслітерації для дослівного перекладу. Адже ця назва має зберігати своє значення та зміст для швидкого розуміння того, що ця організація це зло, з яким протиставляється агент «007» впродовж серії фільмів «бондіани». Ономастичний простір відіграє грачну роль у кіноперекладі. Він допомагає насичити переклад забарвленням відповідного жанру та вплинути на емоційний стан глядачів.

За результатами такого аналізу, можна побачити, як всі оніми, які зустрічаються у серії фільмів «бондіани» відіграють підсилюючу роль. Власні назви додають яскравого забарвлення фільмам про Джеймс Бонда. Додають таємничості, які розгортаються у подіях шпигунського сюжету.

Окрім таких функцій, оніми ще дуже впливають на асоціативний характер, що робить фільми ще більш захоплюючими.

3.3. Перекладацькі трансформації для перекладу англомовних власних назв кінодискурсу.

На сьогоднішній день адекватний переклад залишається однією з найактуальніших проблем у галузі перекладознавства та потребує детального вивчення. Слід зазначити, що переклад не є простим процесом заміни елементів однієї мови на елементи іншої. Переклад – досить складний процес, що містить в собі багато труднощів. Головним завданням сучасного перекладознавства полягає у визначенні принципів декодування та кодування мовного матеріалу при переході від одного мовного світогляду до іншого.

Для того, щоб переклад тексту відповідав оригінальному тексту та передавав усю точну інформацію, застосовуються перекладацькі трансформації.

Перекладацька трансформація – це процес, що включає суттєві та несуттєві зміни в структурі мовної одиниці, які здійснюються з метою забезпечення точності та вірності перекладу. У такий спосіб, перекладацька

трансформація є методом, який можуть застосовувати фахівці, коли у певних одиницях відсутній мовний або граматичний еквівалент, або ж не можуть бути використані в конкретному контексті.

Трансформації в перекладі є основою численних методів перекладу. Вони змінюють формальні (лексичні або граматичні) чи семантичні компоненти вихідного тексту, зберігаючи при цьому інформацію, необхідну для передачі.

Перекладацькі трансформації також представляють собою категорію відповідників, які повинен сформувати сам перекладач, орієнтуючись на зміст мовленнєвої одиниці.

Варто зазначити, що, аналізуючи, категоризацію перекладацьких трансформацій в перекладознавстві, експерти ще досі не досягли єдиного компромісу ані в визначенні терміна «трансформація», ані в єдиній класифікації цих перекладацьких методів. Це і стало причиною того, що на сьогоднішній день вченими було запропоновано безліч класифікацій, які відрізняються одна від одної своїми особливостями та функціями.

Український вчений-перекладознавець і мовознавець В.І. Карабан виділив таке поняття як граматична трансформація, яка в першу чергу трактується як процес зміни граматичних характеристик слова, словосполучення або ж навіть всього речення під час перекладу.

Така граматична трансформація поділяється на п'ять основних видів, а саме:

- перестановка (пермутація);
- заміна (субституція);
- додавання;
- вилучення;
- комплексна трансформація.

Перестановка – це така трансформація, завдяки якій можна змінити порядок слів у певному словосполученні чи реченні. Найчастіше дана граматична трансформація обумовлюється замінами, які призводять до зміни не лише словоформ, а й до частин мови та членів речення. Під час перекладацької діяльності можна замінювати слова словосполученнями, словосполучення –

реченнями, а також об'єднувати кілька речень в одне складне і, навпаки, розділяти складні речення на прості.

За допомогою додавання під час перекладу є чудова можливість збільшити кількість слів, словоформ або членів речення.

Протилежною граматичною трансформацією до трансформації додавання є вилучення. У цьому випадку все відбувається навпаки. Вилучення дозволяє вилучити певний мовний елемент під час перекладу.

Комплексна граматична трансформація – це трансформація, яка включає в себе поєднання двох або більше простих граматичних трансформацій.

Здатність використовувати граматичні перекладацькі трансформації на практиці є важливим елементом компетенції перекладача, як освіченого фахівця.

Такі чотири види перекладацьких трансформацій мають місце для свого існування та найчастіше вони функціонують у взаємодії одна з одною набуваючи рис складних і комплексних трансформацій. На практиці такі трансформацію зустрічаються вкрай рідко.

Використання трансформацій у перекладі має бути націлене на точну передачу змісту оригінального тексту, при цьому звертаючи увагу на правила перекладу. Якщо під час перекладу в українській мові було виявлено відсутність граматичних явищ англійської мови, то перш за все у своїй праці перекладач має обов'язково застосувати граматичні трансформації.

Застосування перекладацьких трансформацій в основному зумовлене двома ключовими факторами: об'єктивними та суб'єктивними. Зміни, що залежать від об'єктивних чинників, переважно мають зв'язок з культурними особливостями, які існують між двома мовами. Суб'єктивні фактори охоплюють нестачу часу під час перекладу та індивідуальний стиль перекладача.

У галузі перекладознавства зазвичай до перекладацьких трансформацій, що базуються на двох рівнях, а саме графічному та фонетичному, відносять транскрипцію та транслітерацію.

У сучасному перекладі використовується принцип практичної транскрипції. Перекладацька (або практична) транскрипція – це форма

перекладу, в якій відповідність між одиницями мовного об'єкта (МО) та мовного процесу (МП) встановлюється на фонемному рівні. Коли в тексті вперше з'являється транскрибоване слово, то в таких випадках, найчастіше додається виноска або пояснення, які майстерно вписуються в перекладений текст.

Перекладачі з великим досвідом закликають своїх колег дотримуватися почуття міри при вживанні іноземних слів під час перекладу.

Для аналізу онімів було обрано англomовний кінодискурс (на матеріалі серії фільмів про Джеймс Бонда «бондіани»).

Проаналізувавши переклад онімів, було отримано такі результати по застосуванню перекладацьких трансформацій при перекладі власних назв з фільмів про Джеймса Бонда (Рис. 2):

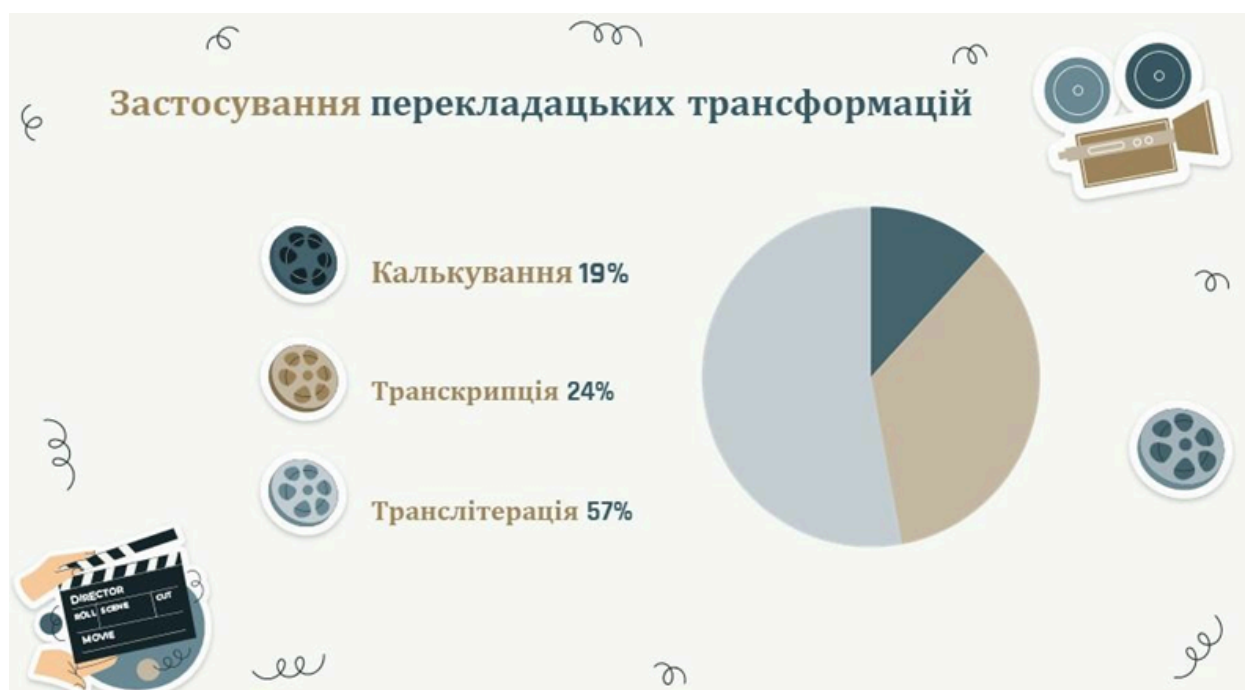

Рисунок 2. Застосування перекладацьких трансформацій

Транслітерація – 24 %.

Транскрипція – 57 %.

Калькування – 19 %.

За допомогою такої схеми, можна зробити вагомий висновок про те, що найвживанішою трансформацією при перекладі онімів є транслітерація. Дуже велика кількість антропонімів відтворюється за допомогою такої трансформації, щоб зберегти всі риси персонажів.

Транскрипція – це процес перетворення графічної форми одиниці оригіналу.

Основною метою такої перекладацької трансформації є збереження автентичного звучання англомовних онімів під час перекладу на українську мову.

Використання транскрипції займає друге місце по застосуванню перекладацьких трансформацій.

Транскрибування дозволяє звукам адаптуватися до української мови так, щоб звучання відповідало фонетичним нормам. Таким чином, транскрипція дозволяє передати ім'я, зберігаючи його вимову якомога ближче до оригіналу.

Наприклад:

(9) *I think it's time **Mr. Goldfinger** and I met* (G: 83) – Я думаю, що прийшов час зустрітися **пану Голдфінгеру** та мені.

При перекладі фрагментів з фільмів про Джеймс Бонда такий метод трансформації було застосовано в таких реченнях, щоб передати культурну та історичну цінність:

(4) ***Commander Strangways** and me slipped in at night* (DN: 90) – Командир **Стренгвейс** і я пробралися вночі.

(7) *They got a lot closer to you in **Jamaica**, didn't they?* (G: 83) – Вони стали набагато ближче до вас на **Ямайці**, чи не так?

Приклад речення, в якому онім *James Bond* зберігає своє оригінальне звучання в українській мові 'Джеймс Бонд' та відзначається своєю впізнаваністю:

(1) *No! I'm looking for **Mr. James Bond*** (DN: 90) – Ні! Я шукаю **пана Джеймса Бонда**.

Відтворення транскрипції для збереження звучання та відповідності оригіналу було застосовано у таких прикладах:

(6) *You'll carry the **Walther**..!* (DN: 90) – У підсумку, ти мушиш взяти, **Вальтера..!**

(10) *Please entertain Mr. Bond for me, **Pussy**!* (G: 83) – Будь ласка, розважте пана Бонда за мене, **Пусі!**

(24) *Tracy, an agent shouldn't be concerned with anything but himself!* (OHMSS: 84) – **Трейсі**, агент не повинен турбуватися ні про що, крім себе!

(28) *Was Dr. Metz on your payroll, Mr. Whyte?* (DAF: 80) – Чи був доктор Метц на вашій зарплаті, **пане Уайт**?

(31) *You just let us know when we get to the spot where Baines was killed!* (LLD: 82) – Ви просто дайте нам знати, коли ми дістанемося до місця, де був убитий **Бейнс**!

(41) *You'll find Dr. Goodhead first on the right!* (M: 73) – Ви знайдете доктора **Гудхеда** першим праворуч!

(60) *When Sanchez heard you ran away, he went nuts!* (LK: 78) – Коли **Санчес** дізнався, що ти втік, він зійшов з розуму!

(62) *No, Lupe! I don't think that would work out* (LK: 78) – Ні, **Люпе**! Я не думаю, що це спрацює.

(66) *What are you doing here, Wade?* (GE: 69) – Що ти тут робиш, **Вейд**?

Прикладом, у якому кодове ім'я “Q”, що позначає певну особу та її роль за допомогою методу транскрипції, відображено в реченні:

(40) *Can I have the equipment Q sent?* (TSWLM: 74) – Чи можу я надіслати обладнання **Q**?

Використання транскрипції для того, щоб максимально наблизити оригінальне звучання, не втрачаючи географічної прив'язки до місця, яке описується в фільмі продемонстровано в фрагментах фільму:

(14) *I saw him last night at Shrublands, but he was dead* (T: 89) – Я бачив його вчора ввечері в **Шрабленді**, але він був мертвий.

(46) *The snow this year is better at Innsbruck* (FYEO: 72) – Цього року сніг в **Інсбруку** кращий.

(75) *The only place you're going is our evaluation center in the Falklands!* (DAD: 88) – Єдине місце, куди ти зараз підеш, це наш діагностичний центр в **Фолкленді**!

(79) *I'm on the last flight tonight to Miami* (CR: 68) – Я на останньому рейсі сьогодні ввечері до **Маямі**.

Наступні приклади демонструють застосування перекладацької

трансформації транскрипції для уникнення можливих непорозумінь, які можуть виникнути при адаптації власних назв:

(84) ***Mitchell** must have killed him when he went out to check the perimeter* (QS: 70) – **Мітчелл**, мабуть, убив його, коли вийшов перевірити периметр.

(100) ***Mallory**, if we don't do this, there will be nothing left to save!* (NTD: 71) – **Меллорі**, якщо ми цього не зробимо, нічого не залишиться!

У слідуючому прикладі використано власну назву, яка відтворює індивідуальність персонажа та наголошує на його професійній діяльності:

(99) ***Dr. Swann**, good afternoon!* (NTD: 71) – Добрий день, **доктор Свонн**!

Завдяки наведеним прикладам можна побачити, що транскрипція сприяє збереженню оригінального звучання та культурних особливостей англомовних онімів, що є надзвичайно важливим для коректного сприйняття змісту під час перекладу.

Транслітерація – це один із методів вибору перекладацьких відповідностей, який полягає в буквальному перекодуванні слова з мови-джерела на мову перекладу. Цей метод здебільшого застосовується для перекладу власних назв, географічних назв та номінацій, які функціонують на рівні з власними найменуваннями у випадках, коли в мові, на яку було виконано переклад, відсутнє відповідне слово-еквівалент.

У продемонстрованих реченнях наведено використання топонімів, для перекладу яких застосовано транслітерацію для збереження автентичності та впізнаваності, адже такі географічні назви є загальновідомими у всьому світі:

(2) *I've been searching **London** for you!* (DN: 90) – Я шукав тебе в **Лондоні**!

(30) *Then you can buy me the best lunch in **New York**!* (LLD: 82) – Тоді Ви можете купити мені найкращий обід у **Нью-Йорку**!

(47) *Is **Corfu** your home?* (FYEO: 72) – Твій будинок **Корфу**?

(50) *Better signal M to meet me in **Berlin**!* (O: 79) – Краще сповісти М, щоб зустрівся зі мною у **Берліні**!

(77) *No owls in **Los Organos**. Nothing to see till the morning* (DAD: 88) – Не блукай у темряві по **Лос-Органосу**. До ранку нічого не буде видно.

Наступним прикладом є фрагмент з фільму, де застосовується онім “007”,

як кодова назва Джеймса Бонда:

(3) *007 is here, sir!* (DN: 90) – 007 тут, сер!

За допомогою транслітерації збережено індивідуальність та впізнаваність оніму miss Moneypenny пані Монепенні:

(5) *Miss Moneypenny, forget the usual repartee. 007's in a hurry!* (DN: 90) – Пані Маніппені, скоротіть процедуру прощання. 007 поспішає!

У наступному реченні за допомогою транслітерації відтворено онім “М”, що є кодовим ім'ям персонажа та залишається незмінним у перекладі для автентичності:

(8) *Might have known M wouldn't book me into the best hotel in Miami Beach out of pure gratitude* (G: 83) – Можливо, знав, що М не забронював би мене в найкращий готель «Маямі-Біч» з чистої вдячності.

У наступних реченнях продемонстровано приклади речень у яких застосовано транслітерацію для збереження оригінальності, автентичності персонажів та впізнаваності серед української аудиторії

(11) *Domino, I need your help!* (T: 89) – Доміно, я потребую твоєї допомоги!

(19) *James Bond! Allow me to introduce myself. I'm Ernst Stavro Blofeld!* (YOLT: 75) – Джеймс Бонд! Дозвольте мені представитися. Я Ернст Ставро Блофельд!

(25) *Your call to Marc Draco, head of Draco Construction!* (OHMSS: 84) – Ваш дзвінок Марку Драко, керівнику будівельної компанії «Драко»!

(44) *Your dream, whatever sort of nightmare. It is hasn't a chance, Drax!* (M: 73) – Ваш сон, яким би жахіттям він не був. У нього немає шансів, Дракс!

(45) *Welcome home, Melina! You look beautiful!* (FYEO: 72) – Ласкаво просимо додому, Меліно! Ти виглядаєш чудово!

(51) *Max Zorin? Impossible! He's a leading French industrialist* (AVK: 77) – Макс Зорін? Неможливо! Він провідний французький промисловець.

(57) *Immediately. I promised Georgi I'd get you back as soon as I could!* (TLD: 76) – Негайно. Я дав обіцянку Георгію, що поверну тебе, як тільки зможу!

Друга частина таких прикладів включає речення:

(59) ***Felix** is still in the study, and we've got to cut this cake* (LK: 78) – **Фелікс** все ще в кабінеті, і нам потрібно розрізати цей торт.

(68) *Come on, **Elliot!** Ignore those people!* (TND: 87) – Ну ж бо, **Елліот!** Не звертай увагу на цих людей!

(71) *Maybe we go after **General Chang** together!* – Можливо, ми разом підемо за генералом **Чангом!**

(72) *After **Elektra King** was kidnapped, her father tried to deal with it on his own, with no success* (TWINE: 67) – Після того, як **Електра Кінг** була викрадена, її батько намагався впоратися з цим самотійно, але без успіху.

(73) *After **Robert** came to me, I sent 009 to kill **Renard*** (TWINE: 67) – Після того, як **Роберт** прийшов до мене, я послав 009 вбити **Ренара**.

(82) ***Felix Leiter**, a brother from Langley* (CR: 68) – **Фелікс Лейтер**, брат з Ланглі.

До цього пункту можна додати ще декілька прикладів:

(86) ***Medrano** can't move until he pays off the army and the police chief* (QS: 70) – **Медрано** не може переміщуватися, поки не розбереться з армією та начальником поліції.

(89) *He's going for M. Tell **Tanner!** Get her out of there!* (S: 85) – Він слідує за М. Повідом **Таннера!** Виведи її звідти!

(91) *007, I'd like you to meet **Max Denbigh**, head of the Joint Security Service!* (S: 86) – 007, я хочу, щоб ви зустрілися з **Максом Денбі**, головою Об'єднаної служби безпеки!

(96) – *What do you do, **Nomi?** – I'm a driver* (NTD: 71) – Що ти робиш, **Номі?** – Я водій.

Приклад, який демонструє використання власної назви відомого міста Великої Британії “Oxford”. У даному реченні використано транслітерацію для легкого розуміння відомої географічної назви:

(58) *Please forgive the theatricals. It's a hangover from my **Oxford** days* (TLD: 76) – Прошу, пробачте за театральність! Це пережиток моїх днів в **Оксфорді**.

Ще один приклад у якому антропонім *Derval* не має конкретного

еквівалента, який би ма відповідність в українській мові, тому зберігається фонетичне звучання цього антропоніму ‘Дерваль’ для точного перекладу:

(12) *You’ll be accompanied by a NATO representative Commandant **Derval!***
(T: 89) – Вас супроводжуватиме представник НАТО комендант **Дерваль!**

У цьому реченні використовується онім *Vulcan*, який має український переклад ‘Вулкан’. Оскільки ця назва вказує на модель літака та є відомою, було застосовано метод транслітерації для збереження ідентичності:

(13) *It’s a routine flight and you’ll be flying a **“Vulcan”** at 45,000 feet armed with two atomic bombs MOS type!* (T: 89) – Це звичайний політ, і ви полетите на «**Вулкани**» на висоті 45 000 футів, озброєному двома атомними бомбами типу M.O.S!

Переклад топоніму *Singapore* на українську мову ‘Сінгапур’ теж є важливим для сприйняття. Тому в даному прикладі також збережено ідентичність назви для точного відтворення місця, який допомагає розкрити сюжет фільму:

(16) *Our tracking station in **Singapore** reported faint echoes of his craft coming down in the **Sea of Japan area*** (YOLT: 75) – Наша станція стеження в **Сінгапурі** повідомила про слабкі ехо-сигнали його апарата, що спускається в районі **Японського моря**.

У наступному прикладі продемонстровано використання двох онімів “Fisher” та “Hilton”. У даному випадку застосування транслітерації допомогло зберегти культурну та лінгвістичну автентичність онімів:

(17) *Which hotel are you staying at, **Mr. Fisher?** – **The Hilton!*** (YOLT: 75) – В якому готелі Ви зупинилися, **пане Фішер?** – У **Хілтоні!**

Онім *Hilton* має український переклад ‘Хілтон’ так, як важливо було зберегти оригінальність та впізнаваність відомої світової мережі готелів.

У продемонстрованому нище прикладі топонім *Tokyo* перекладається як ‘Токіо’, оскільки це географічна назва столиці Японії, яка має міжнародну відомість і не потребує додаткової адаптації для цільової аудиторії. Завдяки транслітерації переклад такого топоніму буде зрозумілим для української аудиторії:

(18) *I split it with you if you'll get me out of here and back to Tokyo!* (YOLT:75) – Я поділюсь цим з тобою, якщо ти витягнеш мене звідси і повернеш до Токіо!

Антропонім *Olympe* має грецьке походження і вимагає точного перекладу на українську мову ‘Олімп’ для збереження автентичності персонажа:

(21) *Olympe, we will finish our struggle later!* (OHMSS: 84) – Олімпе, ми доведемо нашу справу до кінця пізніше!

Використання транслітерації у наступному прикладі було найкращим вибором для перекладу дуже поширеного імені *Teresa* – ‘Тереза’ для збереження культурних особливостей:

(22) – *Teresa! – Happy Birthday, Papa!* (OHMSS: 84) – Терезо! – З Днем народження, тату!

У цьому реченні за допомогою транслітерації передано символічне значення оніму “Superman”, яке розкриває характер головного героя Джеймс Бонда:

(29) *Hi, Ernst! Is “Superman” giving you any trouble?* (DAF: 80) – Привіт, Ернст! Чи створює тобі якісь проблеми «Супермен»?

Ще один приклад, що демонструє використання двох онімів “Mr. Bleeker” та “Washington” для збереження оригінальності та культурних особливостей:

(32) *Mr. Bleeker, any suggestion of that kind should be forwarded in writing to Washington!* (LLD: 82) – Пане Блікер, будь-які подібні пропозиції повинні бути відправлені в письмовій формі до Вашингтона!

Приклад, у якому використовується топонім “Macau” для точного відтворення адміністративної території, при цьому зберігаючи свою впізнаваність серед української аудиторії:

(34) *Lives in Macau. Chap, who made the bullet, 007!* (TMGG: 81) – Проживає в Макао. Хлопчина, який зробив кулю, 007!

Антропонім *Bond* має український переклад ‘Бонд’ так, як це ім’я має високий культурний контекст та впізнаваність у кінодискурсі:

(35) *Welcome aboard Commander Bond!* (TMGG: 81) – Ласкаво просимо на борт, командире Бонде!

Наведено приклад антропонімів, у яких відсутні українські еквіваленти, але за допомогою транслітерації можна вдало відтворити їхній переклад з мінімальною кількістю змін:

(36) *My name is Scaramanga. Francisco Scaramanga!* (TMGG: 81) – Мое ім'я Скараманга. **Франциско Скараманга!**

Відома назва університетського міста *Cambridge* використовується у наступному прикладі зі збереженням впізнаваності та унікальності та має український переклад ‘Кембридж’:

(37) *I always wonder what you were gonna do when you went down from Cambridge!* (TSWLM: 74) – Я завжди цікавлюсь, що ти збираєшся робити, коли перейдеш з **Кембриджу!**

Використання транслітерації застосовується не лише під час перекладу антропонімів та топонімів, а й під час перекладу акроніму “NASA”:

(42) *On loan from NASA, the Space Administration* (M: 73) – На правах оренди від **НАСА** Космічне управління.

У такому прикладі транслітерація допомагає зберегти індивідуальність цікавого імені персонажа “Cha”:

(43) *Your friend Cha just tried to kill me!* (M: 73) – Твій друг **Ча** просто намагався мене вбити!

Приклад фрагментів у якому використовується назва закладу для збереження точного звучання та дотримання культурної унікальності закладу:

(49) *I booked you in at the Shivnivas Hotel!* (O: 79) – Я забронював для вас номер у **готелі Шивнівас!**

(56) *Maybe someday I'll play there. At Carnegie Hall?* (TLD: 76) – Можливо, колись я зіграю там. У **Карнегі-Холі?**

Ще одним таким прикладом може слугувати речення:

(65) *You meet me tonight at the Grand Hotel!* (GE: 69) – Ти зустрінешся зі мною сьогодні ввечері в **Гранд Готелі!**

Цікавий приклад, який демонструє використання не лише антропоніму “Bond”, а й – власної назви марки автомобіля “Jeep” для відповідності до торгової марки:

(63) *Bond's just left in convoy. Two cars and a **Jeep*** (LK: 78) – **Бонд** щойно вирушив по військових справах. Дві машини і **Джип**.

У цьому випадку було вирішено не використовувати символічне значення іншомовного імені, а перекласти відповідно до оригіналу, зберігаючи при цьому оригінальне звучання оніму:

(69) *My name is **Dr. Kaufman!*** (TND: 87) – Мене звати доктор **Кауфман!**

Метод транслітерації застосовується в ситуаціях, коли оригінальна мова та мова перекладу використовують різні алфавіти, але літери (і буквосполучення) цих мов можуть бути зіставлені між собою.

Наприклад:

(20) *They told me you were assassinated in **Hong Kong!*** (YOLT: 75) – Вони сказали мені, що тебе вбили в **Гонконзі!**

(27) *Tell **Maxwell** to stand by hit the penthouse!* (DAF: 80) – Повідомте **Максвеллу** стояти, щоб потрапити в пентхаус!

Транслітерація є такою трансформацією, в основі якої немає мети відтворювати вимову англійського імені у формі, що відповідає певній мові. Вона передбачає лише угоду користувачів щодо системи заміни букв латиниці на букви кирилиці з урахуванням умовних відповідностей.

Наприклад:

(78) *So, **Miss Frost** is not all she seems* (DAD: 88) – Тому, **пані Фрост** не така, якою вона здається.

Приклад речення, в якому застосовується онім арабського походження “Yusef” також передається за допомогою транслітерації для точного звучання в українській мові:

(83) ***Vesper's boyfriend, Yusef Kabira, the one who was abducted in Morocco, the one she was trying to save*** (QS: 70) – **Хлопець Веспера Юсеф Кабіра**, той, кого викрали в Марокко, того, кого вона намагалася врятувати.

У процесі перекладу наступних наведених прикладів застосовано метод транслітерації, оскільки відсутні фонетичні особливості, які могли б ускладнити відтворення цих антропонімів:

(67) *Excuse me, **Mr. Carver!*** (TND: 87) – Вибачте, **пане Карвер!**

(54) *Only minutes more, **Carl!*** (AVK: 77) – Ще кілька хвилин, **Карл!**

Застосування методу транслітерації для збереження точної інформації про вогнепальну зброю використано в такому прикладі речення:

(88) *Only certain kind of woman wears a backless dress with a **Beretta 70** strapped to her thigh* (S: 85) – Лише певний тип жінок носить сукню з відкритою спиною разом з «**Береттою 70**», прикріпленою до стегна.

Продемонстровано приклад речень, у яких транслітерація використовується для перекладу онімів із закодованою інформацією про персонажів:

(92) *There's not one person at **MI6** who isn't talking about it* (S: 86) – У **MI-6** немає жодної людини, яка б не говорила про це.

(93) *If **C** gets his way, he'll have unlimited access to the combined the intelligence streams of nine countries* (S: 86) – Якщо **C** отримає бажане, він матиме необмежений доступ до об'єднаних розвідувальних потоків дев'яти країн.

У першому реченні онім “MI-6” – закодована назва організації. У другому реченні “C” – закодована назва персонажа. Наведені оніми було важливо перекласти ближче до оригіналу, щоб не втратити тієї таємничості та символічності онімів.

Антропонім *Lyutsifer Safin* ‘Люцифер Сафін’ застосовано у нижче поданому прикладі, при цьому викликаючи біблійні та міфологічні асоціації:

(95) *My name is **Lyutsifer Safin*** (NTD: 71) – Мене звати **Люцифер Сафін**.

Транслітерування назви організації *Spectre*, що у перекладі ‘СПЕКТР’ наведено в наступному реченні:

(98) *It is working. Only **Spectre** are dying* (NTD: 71) – Це працює. Лише члени **СПЕКТР** зазнають втрат.

Систематичність перекладацької трансформації такої, як транслітерації вказують на те, що така трансформація може бути узгодженою та дозволяти різні варіанти перекладу.

Як можна помітити, під час перекладу таких слів або словосполучень існує ймовірність виникнення багатьох помилок і неточностей. Саме

транслітерування допомагає точно передати назву відповідно до оригіналу та первісної концепції сюжету фільму.

Калькування – транскодування оригінальної одиниці за її формою та змістом, що відповідає одному з її лексичних значень.

Калькування, як перекладацька трансформація, включає в себе не лише переклад змісту слів, а й синтаксичну та семантичну роль слів, при цьому зберігаючи оригінальність, зрозумілість та легкість сприйняття для певної аудиторії.

Прикладом речення, у якому калькування допомагає зберегти емоційний підтекст, пов'язаний з минулими подіями є:

(15) *Except **Francois**, my brother, when we were children* (T: 89) – Окрім **Франсуа**, мого брата, коли ми були дітьми.

Така трансформація також відіграє роль у зберіганні загальної структури речення, що є необхідним для наукового чи технічного змісту:

(16) *Our tracking station in **Singapore** reported faint echoes of his craft coming down in the **Sea of Japan area*** (YOLT: 75) – Наша станція стеження в **Сінгапурі** повідомила про слабкі ехо-сигнали його апарата, що спускається в районі **Японського моря**.

У запропонованому реченні для збереження вражень та атмосфери сцени, назву об'єкта *Fillet of Soul* було перекладено на українську як 'залишайся золотим', шляхом калькування.

(33) *We busted the **Fillet of Soul** an hour ago* (LLD: 82) – Нас затримали у мережі ресторанів «**Смак Душі**» годину тому.

Типовий приклад речення, в якому застосовується дослівний переклад, оскільки обидва слова мають прямі еквіваленти в українській мові. У даному реченні калькування допомагає зберегти культурний та географічний зміст топоніма:

(74) *Here! Yeah! **Maiden's Tower*** (TWINE: 67) – Ось! Так! **Дівоча Вежа**.

У наведеному нижче прикладі продемонстровано як калькування зберігає формальність та структурованість оригіналу для того, щоб описати професійні зв'язки та статус персонажа:

(38) *Recruited to the British Secret Service from the Royal Navy* (TSWLM: 74)

– Залучений до британської секретної служби з **Королівського флоту**.

У наступному фрагменті продемонстровано приклад оригінального відтворення акроніму *АТАС* для більш зрозумілого опису назви місця для українського глядача:

(48) *We will take the АТАС to St. Cyrils* (FYEO: 72) – Ми візьмемо **АТАС** до **Святого Кирила**.

Калькування – перекладацька трансформація, яка допомагає зберігати вишуканість та формальність звернення, що відповідає стилю персонажа. Наприклад:

(52) *Sir Godfrey, your hat!* (AVK: 77) – **Сер Годфрі**, ваш капелюх!

Приклад, який демонструє відтворення назви *Silicon Valley* за допомогою калькування для відтворення культурної специфіки:

(55) *The Silicon Valley operation must not be delayed* (AVK: 77) – Операція в **Кремнієвій долині** не повинна затягуватися.

Калькування було застосовано у наступних реченнях для відтворення географічної точності та контексту, які будуть зрозумілими для української аудиторії.

(70) *Does he have any U.S. government markings on him?* (TND: 87) – Чи є на ньому якісь позначки уряду **США**?

(80) *Ten million was wired to your account in Montenegro...* (CR: 68) – Десять мільйонів було переведено на Ваш рахунок у **Чорногорії**...

Дуже цікавим прикладом із застосуванням калькування для збереження титулу англійською *monsieur*, українською ‘пане’, а також вишуканості звернення є:

(81) *It's up to you, Monsieur Bond!* (CR: 68) – Це залежить від вас, **пане Бонде!**

Приклади, переклад яких було дуже важливо відтворити у політичному контексті для точної та зрозумілої передачі:

(90) *The Prime Minister's ordered an inquiry. You'll have to appear!* (S:85) – **Прем'єр-міністр** наказав провести розслідування. Вам доведеться з'явитися!

(94) *And I should tell you I've spoken with the Home Secretary* (S: 86) – Я повинен сказати вам, що я говорив з **Міністром внутрішніх справ**.

У наступному прикладі можемо спостерігати застосування калькування, відтворюючи гру слів та символічний зміст, який відображає образ персонажа фільму:

(76) *I am Peaceful Fountains of Desire the masseuse.* (DAD: 88) – Я масажистка з розвідки **Тихі Джерела Пристрасті!**

Використання калькування застосовано і в цьому реченні, відтворюючи символічність та метафоричність назви:

(64) *I want you to find Goldeneye!* (GE: 69) – Я хочу, щоб ти знайшов **Золоте Око!**

Для адекватного перекладу, зберігаючи міфологічний контекст та підкреслюючи символіку сили і величі, калькування було застосовано при перекладі топоніму *Mount Olympus*:

(97) *Now, see, now, we emerge from the shadows as gods on Mount Olympus!* (NTD: 71) – Тепер, бачиш, ми виходимо з тіней як боги на горі **Олімп!**

Як можна побачити метод транскрипції чи транслітерації в даному прикладі був би не доцільним. Такий вибір не допоміг би передати свою ідентичність такого оніму.

У цьому прикладі відбувається калькування імені персонажа фільму *Chuck Lee* з назвою агенції *CIA* для збереження їхнього звучання та контексту, підкреслюючи важливість співпраці:

(53) *Chuck Lee, CIA. It's a pleasure working with 007!* (AVK: 77) – Чак Лі, **ЦРУ** (Центральне розвідувальне управління США). Приємно працювати з 007!

Існує приклад, який теж потребує окремої уваги та пояснення. Під час аналізування оніму було виявлено, що у фільмі він відтворений іспанською мовою. Метод калькування допомагає адаптувати даний приклад для українського глядача, а також відтворити автентичність та культурний підтекст:

(87) *A hotel called La Perla de las Dunas in the desert* (QS: 70) – Готель має назву «**Перлина серед Дюнів**» у пустелі.

У всіх наведених вище прикладах така перекладацька трансформація, як

калькування, допомагає під час перекладу зберегти структуру, значення та контекст оригінального матеріалу. Це дуже ефективний інструмент, який необхідний перекладачу для передачі культурних відмінностей та специфіки, що робить зрозумілим перекладений матеріал для цільової аудиторії. Окрім цього, калькування дуже вдалий прийом під час перекладацької діяльності, що допомагає відтворювати не лише культурні особливості назви, а й семантичні.

Таким чином, головним завданням перекладача при виконанні перекладу є досягнення семантичної еквівалентності між оригіналом і перекладеним текстом. Для того, щоб успішно виконати таке завдання перекладачу потрібно використовувати різні перекладацькі перетворення, а, щоб виконати на рівні компонентної еквівалентності – трансформації. Використання трансформацій є дуже необхідним під час перекладу і полягає в тому, що кожна мова має свою унікальну структуру, і цей аспект потрібно враховувати під час перекладацької діяльності.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

1. Проблема перекладу ономастичних одиниць, особливо в кінофільмах, є важливою темою в сучасному перекладознавстві. Аналіз онімів персонажів та об'єктів є ключовим етапом підготовки до перекладу, оскільки перекладач має враховувати характеристики імені чи назви для точнішого відтворення. Труднощі виникають через необхідність передати семантичну насиченість, внутрішню структуру, історичну та культурну асоціативність онімів. Основним завданням перекладача є створення еквіваленту, що вимагає глибоких знань мов та креативності. Неправильний підхід до перекладу онімів може призвести до втрати стилю та колориту фільму, що негативно вплине на сприйняття глядачами.

2. У сучасному англомовному кінодискурсі власні імена виконують не лише функцію позначення персонажів, але й характеризують їх, формують асоціації у глядача та описують їхній спосіб життя і психологічний стан.

Прізвиська, як окремий клас онімів, відіграють важливу роль у «бондіані» завдяки своїм «промовистим» антропонімам. Для точного перекладу тексту використовуються перекладацькі трансформації, які включають зміни в структурі мовних одиниць для забезпечення вірності перекладу, особливо коли відсутні мовні або граматичні еквіваленти.

3. Третій розділ містить 100 прикладів ілюстративного матеріалу, які було відтворено з англійської мови на українську мову на основі сучасного англomовного кінодискурсу (на матеріалі серії фільмів про Джеймс Бонда «бондіані»). Для перекладу прикладів було використано перекладацькі трансформації, а саме: транслітерація, транскрипція та калькування. За допомогою таких трьох трансформацій було здійснено більш точний та адекватний переклад онімів різних типів з фільмів про Джеймс Бонда.

4. Під час аналізу та перекладу власних назв з фільму «бондіани» було зроблено висновок, що найбільш поширеною трансформацією під час перекладу є транслітерація.

5. Такі перекладацькі трансформації допомогли досягти правильного перекладу онімів, зокрема антропонімів та топонімів. Такий хід роботи допоміг досягти не лише точності та оригінальності, а й відтворити всі культурні особливості, якими були наділені власні назви.

6. То ж завдяки перекладацьким трансформаціям топоніми не втратили свого географічного контексту, а антропоніми не втратили символічного забарвлення, що розкривали характер персонажів з фільмів.

ВИСНОВКИ

Отже, у результаті дослідження особливостей відтворення власних назв у фільмах про Джеймс Бонда можна зробити такі фінальні висновки:

У першу чергу було розкрито поняття онімів у перекладі та визначили, що власні імена є важливим джерелом асоціативних значень. Було вивчено класифікацію власних назв, а саме імена людей, назви географічних об'єктів. У кінематографічному контексті власні назви можуть виконувати додаткову семіотичну роль, підкреслюючи риси персонажів або локацій, формуючи відповідну атмосферу та сприяючи асоціації глядача з конкретними культурними й соціальними цінностями.

Детальний аналіз класифікації онімів показав, що існують різноманітні типи власних назв, такі як антропоніми (людські імена), топоніми (назви географічних місць), астроніми (найменування небесних тіл), етніоніми (назви народів), ергоніми (назви організацій) та інші. Кожна з цих категорій має свої унікальні функції: номінативну (найменування об'єкта), ідентифікаційну (відрізнення об'єктів в межах однієї групи), а також культурно-семантичну, що відіграє важливу роль у передачі культурного контексту й смислу.

Символічне значення онімів у кінодискурсі відіграє важливу роль у формуванні глибшого розуміння фільму. Вони виконують важливу символічну функцію в кінодискурсі, не лише ідентифікуючи персонажів, а й створюючи глибший культурний контекст і сприяючи розумінню сюжету та тематики фільму. Символічна значущість назв персонажів розкривається у здатності відображати особистісні, соціальні та культурні характеристики героїв і формувати у глядачів асоціативні зв'язки. Наприклад, вибір імені конкретного персонажа може підкреслити риси його характеру та соціальний статус, а назва місця може відобразити контекст, у якому відбувається дія фільму. Оніми такого типу можуть символізувати культурну ідентичність, а також передавати історичний та соціальний фон, в якому розкриваються всі події. Власні назви у кінодискурсі – це ідентифікатори, які виконують роль потужного символу, який збагачує контекст фільму, при цьому допомагаючи зрозуміти всі його основні моменти та ідеї, а також беруть участь у формуванні уявлень про культурний та

соціальний контекст.

Було досліджено, що у фільмах про Джеймс Бонда використовується велика кількість антропонімів, які також відіграють велику роль у сприйнятті загального контексту фільмів. Усі антропоніми у фільмах «бондіани» є вдалим способом для опису характеристики персонажа, його діяльності. Антропоніми здатні дуже легко запам'ятовуватися та впливати на емоції глядачів, викликаючи симпатію або емпатію. Деякі власні імена мають символічне значення, за яким приховується вся інформація про певного персонажа.

Виконавши переклад власних назв у фільмах про Джеймс Бонда можна зробити висновок, що під час перекладацької діяльності перекладачу доводиться зробити складний вибір для правильного перекладу онімів. Для більш точного та правильного перекладу онімів використовують такі перекладацькі трансформації: транслітерація, транскрипція, транспозиція, калькування та ін. Важливим фактором, який теж було враховано під час перекладу це те, що серії фільмів про Джеймс Бонда «бондіани» мають свій особливий стиль і переклад онімів мають відповідати цьому ж стилю.

Перекладені власні назви водночас мають бути зрозумілими для українських глядачів, адже оніми англійської мови мають культурні розбіжності, тому їхній переклад на українську мову має бути відтворено зі збереженням основного функціонального значення кожної власної назви.

Під час перекладу онімів було дотримано певних основних особливостей перекладу онімів у англомовного кінодискурсі:

1. Збереження оригінальності та точності онімів.
2. Врахування культурного контексту під час перекладу.
3. Адаптація онімів для глядачів української аудиторії.
4. Врахування семантичного змісту онімів.

Перш за все було проаналізовано основні перекладацькі трансформації, які необхідні для точного та адекватного перекладу онімів, зберігаючи їхні культурні та семантичні особливості.

Під час аналізу та виконання перекладу онімів у сучасному англомовному кінодискурсі (на матеріалі серії фільмів про Джеймс Бонда «бондіани») було

виявлено найбільш вживанішу перекладацьку трансформацію. Перше місце у використанні трансформацій для перекладу власних назв належить транслітерації, що становить 57%. Друге місце належить транскрипції – 24%, а третє – калькуванню, що має 19%.

Отже, під час дослідження було відтворено переклад онімів, які належать до різних видів класифікації, у сучасному англомовному кінодискурсі (на матеріалі серії про Джеймс Бонда «бондіани»). Було проаналізовано класифікацію та функціонування власних назв у фільмах про Джеймс Бонда, а також їхнє семантичне та символічне значення.

Проаналізовано та показано застосування перекладацьких трансформацій під час перекладу фрагментів з фільмів із англійської мови на українську.

Актуальність досліджуваної теми роботи, а саме особливості відтворення власних назв у перекладах кінодискурсу полягає у складності збереження автентичності та семантичної точності, особливо коли йдеться про культурно значущі оніми. Переклад онімів досягає нових вимірів, оскільки назви персонажів, місць або організацій несуть додаткове навантаження в межах культурного контексту. І саме такий вплив робить дослідження онімів у кінодискурсі і специфіки їхнього перекладу надзвичайно важливим для збереження як точності, так і культурної релевантності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Батющенко, Є. І. (2015, January 1). *Поняття фільмоніму в контексті теорії ономастики*. Інституційний Репозиторій Київського Столичного Університету Імені Бориса Грінченка. Retrieved from: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/7030/>.
2. Використання онімів різних класів в українській мові. (2022, March 29). Retrived from: <https://referatss.com.ua/work/vikoristannja-onimiv-riznih-klasiv-v-ukrainskij-movi/>.
3. *Вся Бондіана у хронологічній послідовності*. (n.d.). Онлайн Фільми Українською. Retrieved from: <https://uakino.me/news/10586-usya-bondana-u-hronologchny-posldovnost.html>.
4. Горда, В. В., & Пушик, Н. В. (2021, January 1). Перекладацькі трансформації у відтворенні ономастичного простору авторського тексту. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/58762>.
5. Греков, В. О. (n.d.). Греков В. О. - Роль ономастики у навчанні та вдосконаленні навиків перекладу (2018). *Молодий Вчений*, 9(1), 94–100.
6. Дарина Колесник. (2023). Особливості перекладу кінодискурсу. Retrieved from: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/100-1.pdf>
7. Епендієва, А. Р. (2020, December 1). *Відтворення ономастичного простору художнього твору (на матеріалі роману Лі Бардуго «Шістка воронів»)*. Retrieved from: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/45790>.
8. *Значення імені Ернест: Походження, характер, день ангела і таємниця імені Ернест*. (2020, February 22). Як Звати. Retrieved from: https://yakzvaty.com.ua/ernest-znachennya-i-pohodzhennya-imeni/#google_vignette.
9. *Історія бондіани*. (n.d.). Retrieved from: <https://24tv.ua/special/bond/>.
10. Катернюк, В. В. (n.d.). Катернюк В. В. - Відонімні однокомпонентні прізвиська в англійській, німецькій та українській мовах (2013). *Науковий Часопис Національного Педагогічного Університету Імені М. П. Драгоманова. Серія 9 : Сучасні Тенденції Розвитку Мов*, 10, 122–128.
11. Ласкова, В. О. (2021, December 1). *Відтворення ономастичних власних назв (на матеріалі англійської дитячої літературної казки ХХ*

століття). Retrieved from: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/53491>.

12. Пельтек, Д., Брудзь, В., & Виборнова, Г. (2022, January 1). *Засоби перекладу антропонімів у медіадискурсі*. Retrieved from: <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16827>.

13. 31. *Поняття адекватності перекладу*. (n.d.). StudFiles. Retrieved from: <https://studfile.net/preview/9718017/page:12/>.

14. Руденко, М. Д. (2022, December 1). *Оніми в англomовному кінематографічному дискурсі: Перекладацький аспект*. Retrieved from: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/90514>.

15. Сіроштан, Т. О. (2020, December 1). *Специфіка перекладу англomовних кінематографічних текстів*. Retrieved from: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81523>.

16. Ainiala, T., & Östman, J.-O. (2017, June 1). *Chapter 1. Introduction: The pragmatics of names*. Unknown. Retrieved from: https://researchgate.net/publication/317287886_Chapter_1_Introduction_The_pragmatics_of_names.

17. Asst Lecturer. Anas Khalid Ibraheem. (2022). Proper names: Translating reference and application. *Journal of the College of Basic Education*, 21(92), 1–12. Retrieved from: <https://doi.org/10.35950/cbej.v21i92.7466>.

18. Bushueva, L., & Muliukina, A. (2023, September 27). *Types and functions of precedent names in English-language cinematic discourse*. MGIMO University. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/374271323_Types_and_functions_of_precedent_names_in_English-language_cinematic_discourse.

19. *Cognitive orientation of proper names in modern english cinematic discourse – АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА*. (n.d.). Retrieved from: <http://apfp.khnu.km.ua/?p=137>.

20. (2023). *Grail of Science*, 31. Retrieved from: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.15.09.2023>.

21. Harris, J. (2024, June 16). What is the james bond codename theory? *Collider*. Retrieved from: <https://collider.com/james-bond-codename-theory/>.

22. Helmbrecht, J. (2014, September 9). *Form and function of proper names*. Johannes Helmbrecht - Academia.Edu. Retrived from: https://www.academia.edu/8265467/Form_and_Function_of_Proper_Names.

23. Hryhoshkina, Ia. V., & Podolian, V. S. (2018). Переклад ергонімів роману Дж. К. Ролінг «Гаррі Поттер і філософський камінь» українською та російською мовами: Порівняльний аспект. *Типологія Мовних Значень у Діахронічному Та Зіставному Аспектах*, 35–36, 7–14. Retrieved from: <https://doi.org/10.31558/2075-2970.2018.35-36.1>.

24. Ibraheem, A. Kh. (2015, January 1). *Proper names: Translating reference and application*. Unknown. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/328051555_Proper_Names_Translating_Reference_and_Application.

25. Journal, G. (2020, July 31). The 10 best Bond girls of all time. *The Gentleman's Journal*. Retrieved from: <https://www.thegentlemansjournal.com/article/10-best-bond-girls/>.

26. Nicolaisen, W. F. H. (2008, July 14). *Language contact and onomastics*. De Gruyter. Retrived from: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783110132649.1.6.549/pdf>

27. Less, G. (n.d.). *РОЛЬ ОНОМАСТИКИ У НАВЧАННІ ТА ВДОСКОНАЛЕННІ НАВИКІВ ПЕРЕКЛАДУ*. Scribd. Retrieved from: <https://www.scribd.com/document/538838248/%D0%A0%D0%9E%D0%9B%D0%AC-%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%9C%D0%90%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%98-%D0%A3-%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%86-%D0%A2%D0%90-%D0%92%D0%94%D0%9E%D0%A1%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%9D%D0%86-%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%98%D0%9A%D0%86%D0%92-%D0%9F%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%9A%D0%9B%D0%90%D0%94%D0%A3>.

28. Miller, C. (2023, December 20). James Bond: What does the 007 code name mean? *Game Rant*. Retrieved from: <https://gamerant.com/james-bond-007-code-name-meaning/>.

29. Nazarenko, O., & Rudenko, M. (2020). Cognitive orientation of proper

names in modern english cinematic discourse. *Current Issues of Linguistics and Translation Studies*, 19, 35–38. Retrieved from: <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2019-19-7>.

30. Nordquist, R. (2009, April 3). What is onomastics in grammar? *ThoughtCo*. Retrieved from: <https://www.thoughtco.com/onomastics-names-term-1691450>.

31. Podvoiska, O., & Shylova, O. (2021). Features of translation of proper names in foreign feature films. *Humanities Science Current Issues*, 2(37), 160–167. Retrieved from: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-2-24>

32. Reszegi, K. (2023). Proper names in cognitive onomastics: Meaning and categorization of proper names. *Onomástica Desde América Latina*, 4(1). Retrieved from: <https://doi.org/10.48075/odal.v4i1.30589>.

33. Sherlock, B. (2022, March 28). James Bond's 10 closest allies. *Screen Rant*. Retrieved from: <https://screenrant.com/james-bond-closest-allies/>.

34. *The Oxford Handbook of Names and Naming*. (n.d.). Retrieved from: https://books.google.com.ua/books?id=W2FQCwAAQBAJ&pg=PA15&hl=uk&source=gbs_toc_r&cad=2#v=onepage&q&f=false.

35. *Theory and typology of proper names*. (n.d.). Retrieved from: https://books.google.com.ua/books/about/Theory_and_Typology_of_Proper_Names.html?id=B7jOGz7zMnwC&redir_esc=y.

36. *The evolution of the spy genre: From James Bond to Jason Bourne*. (2024, January 18). A.I. in Screen Trade. Retrieved from: <https://aiinscreentrade.com/2024/01/18/the-evolution-of-the-spy-genre-from-james-bond-to-jason-bourne/>.

37. TurtleIren. (2020, June 8). Класифікація. *BVE*. Retrieved from: <https://vue.gov.ua/%D0%9A%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F>.

38. unknown. (n.d.). Лексичні особливості власних імен (на прикладі творів англійської літератури XX ст.). Retrieved from: <https://sinp.com.ua/work/165622/Leksichni-osoblivosti-vlasnix-imen>.

39. Vorobel, M. M., Kalymon, Yu. O., & Yurko, N. A. (2022). PROPER NAMES AS GENERAL ONES (ON THE EXAMPLE OF THE ENGLISH

LANGUAGE). “*Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University*”, Series: “*Philology. Journalism,*” 1(6), 95–99. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.6.1/16>.

40. Ward, T. (2022, October 5). The 10 greatest Bond villains, ranked. *British GQ*. Retrieved from: <https://www.gq-magazine.co.uk/culture/article/bond-villains-ranked>.

41. Watch A View to a Kill 1985 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from: <https://www.lookmovie2.to/movies/view/a-view-to-a-kill-1985>.

42. Watch Casino Royale 2006 - Free Movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from: <https://www.lookmovie2.to/movies/view/casino-royale-2006>.

43. Watch diamonds are forever 1971 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/0066995-diamonds-are-forever-1971>.

44. Watch Die Another Day 2002 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from: <https://lookmovie2.to/movies/view/0246460-die-another-day-2002>.

45. Watch Dr. No 1962 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from <https://www.lookmovie2.to/movies/view/dr.-no-1962>.

46. Watch for your eyes only 1981 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/0082398-for-your-eyes-only-1981>.

47. Watch GoldenEye 1995 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from: <https://www.lookmovie2.to/movies/view/0113189-goldeneye-1995>.

48. Watch goldfinger 1964 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from <https://www.lookmovie2.to/movies/view/0058150-goldfinger-1964>.

49. Watch License to Kill 1989 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/0097742-licence-to-kill-1989>.

50. Watch live and let die 1973 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from: <https://www.lookmovie2.to/movies/view/live-and-let-die-1973>.

51. Watch Moonraker 1979 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from: <https://www.lookmovie2.to/movies/view/moonraker-1979>.

52. Watch No Time to Die 2021 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/2382320-mourir-peut-attendre-2021>.

53. Watch Octopussy 1983 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from: <https://www.lookmovie2.to/movies/view/octopussy-1983>.

54. Watch Quantum of Solace 2008 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/quantum-of-solace-2008>.

55. Watch show The Secret Service 1969 on lookmovie2 for free in 1080p High Definition. (n.d.-a). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from <https://www.lookmovie2.to/shows/view/0163491-the-secret-service-1969>.

56. Watch Skyfall 2012 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from: <https://www.lookmovie2.to/movies/view/1074638-skyfall-2012>.

57. Watch spectre 2015 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from: <https://lookmovie2.to/movies/view/spectre-2015>.

58. Watch tomorrow never dies 1997 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/tomorrow-never-dies-1997>.

59. Watch The Living Daylights 1987 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/the-living-daylights-1987>.

60. Watch the man with the golden gun 1974 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/the-man-with-the-golden-gun-1974>.

61. Watch The Spy Who Loved Me 1977 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/the-spy-who-loved-me-1977>.

62. Watch *The World Is Not Enough* 1999 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*.

Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/0143145-the-world-is-not-enough-1999>.

63. Watch *Thunderball* 1965 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from <https://www.lookmovie2.to/movies/view/0059800-thunderball-1965>.

64. Watch *you only live twice* 1967 - Free movies. (n.d.). [Video]. In *lookmovie2*. Retrieved from:

<https://www.lookmovie2.to/movies/view/0062512-you-only-live-twice-1967>.

65. Yanchyshyn, A. (2023). PECULIARITIES OF PROPER NAMES OF MODERN CINEMA FILMS FUNCTIONING. *Вісник Житомирського Державного Університету Імені Івана Франка. Філологічні Науки*, 2(100), 278–287. Retrieved from: [https://doi.org/10.35433/philology.2\(100\).2023.278-28](https://doi.org/10.35433/philology.2(100).2023.278-28).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

66. Флемінг, І. (2022). *Голдфінгер : Детектив*. Bohdan Books.
67. Apted, M. (Director). (1999, November 8). *The World Is Not Enough* (J. Clark, Ed.). United International Pictures.
68. Campbell, M. (Director). (2006, November 14). *Casino Royale* (S. Baird, Ed.). Columbia Pictures & Sony Pictures.
69. Campbell, M. (Director). (1995, November 13). *GoldenEye* (T. Rawlings, Ed.). United International Pictures.
70. Forster, M. (Director). (2008, October 29). *Quantum of Solace* (M. Chesse & R. Pearson, Eds.). Columbia Pictures & Sony Pictures.
71. Fukunaga, C. (Director). (2021, September 30). *No Time to Die* (T. Cross & E. Graham, Eds.). United International Pictures.
72. Glen, J. (Director). (1981, June 24). *For Your Eyes Only* (J. Grover, Ed.). United Artists.
73. Gilbert, L. (Director). (1979, June 26). *Moonraker* (J. Glen, Ed.). United

Artists.

74. Gilbert, L. (Director). (1977, July 7). *The Spy Who Loved Me* (J. Glen, Ed.).

United Artists.

75. Gilbert, L. (Director). (1967, June 12). *You Only Live Twice* (P. Hunt, Ed.).

United Artists.

76. Glen, J. (Director). (1987, July 31). *The Living Daylights* (J. Grover & P. Davies, Eds.). United International Pictures.

77. Glen, J. (Director). (1985, May 22). *A View to a Kill* (P. Davies, Ed.). United International Pictures.

78. Glen, J. (Director). (1989, June 14). *Licence to Kill* (J. Grover, Ed.). United International Pictures.

79. Glen, J. (Director). (1983, June 6). *Octopussy* (H. Richardson & P. Davies, Eds.). United Artists.

80. Hamilton, G. (Director). (1971, December 14). *Diamonds Are Forever* (B. Bates & J. Holmes, Eds.). United Artists.

81. Hamilton, G. (Director). (1974, December 19). *The Man with the Golden Gun* (R. Poulton & J. Shirley, Eds.). United Artists.

82. Hamilton, G. (Director). (1973, July 6). *Live And Let Die* (B. Bates & R. Poulton, Eds.). United Artists.

83. Hamilton, G. (Director). (1964, September 17). *Goldfinger* (P. Hunt, Ed.). United Artists.

84. Hunt, P. (Director). (1969, December 18). *On Her Majesty's Secret Service* (J. Glen, Ed.). United Artists.

85. Mendes, S. (Director). (2012, October 26). *Skyfall* (S. Baird, Ed.). Columbia Pictures & Sony Pictures.

86. Mendes, S. (Director). (2015, October 26). *Spectre* (L. Smith, Ed.). Columbia Pictures & Sony Pictures.

87. Spottiswoode, R. (Directors). (1997, December 9). *Tomorrow Never Dies* (D. Fortin & M. Arcand, Eds.). United International Pictures.

88. Tamahori, L. (Director). (2002, November 18). *Die Another Day* (C. Wagner, Ed.). 20th Century Fox (International).

89. Young, T. (Director). (1965, December 29). *Thunderball* (P. Hunt, Ed.). United Artists.

90. Young, T. (Director). (1962, October 5). *Dr. No* (P. Hunt, Ed.). United Artists.

ДОДАТОК

№	Оригінал	Переклад	Перекладацька трансформація
“Dr. No”			
1	<i>No! I'm looking for <u>Mr. James Bond</u> (DN: 90).</i>	Ні! Я шукаю <u>пана Джеймса Бонда</u> (переклад наш — Д. П.)	транскрипція
2	<i>I've been searching <u>London</u> for you! (DN: 90).</i>	Я шукав тебе в <u>Лондоні!</u>	транслітерація
3	<i><u>007</u> is here, sir! (DN: 90).</i>	<u>007</u> тут, сер!	транслітерація
4	<i><u>Commander Strangways</u> and me slipped in at night (DN: 90).</i>	Командир <u>Стренгвейс</u> і я пробралися вночі	транскрипція
5	<i><u>Miss Money Penny</u>, forget the usual repartee. 007's in a hurry! (DN: 84).</i>	<u>Пані Маніппені</u> , скоротіть процедуру прощання. 007 поспішає!	транслітерація
6	<i>You'll carry the <u>Walther</u>..! (DN: 90).</i>	У підсумку, ти мушиш взяти, <u>Вальтера..!</u>	транскрипція
“Goldfinger”			
7	<i>They got a lot closer to you in <u>Jamaica</u>, didn't they? (G: 83).</i>	Вони стали набагато ближче до вас на <u>Ямаїці</u> , чи не так?	транскрипція
8	<i>Might have known <u>M</u> wouldn't book me into the best hotel in Miami Beach out of pure gratitude (G: 83).</i>	Можливо, знав, що <u>М</u> не забронював би мене в найкращий готель «Маямі-Біч» з чистої вдячності	транслітерація
9	<i>I think it's time <u>Mr. Goldfinger</u> and I met (G: 83).</i>	Я думаю, що прийшов час зустрітися <u>пану Голдфінгеру</u> та мені	транскрипція
10	<i>Please entertain Mr. Bond for me, <u>Pussy</u>! (G: 83).</i>	Будь ласка, розважте пана Бонда за мене, <u>Пусі!</u>	транскрипція
“Thunderball”			
11	<i><u>Domino</u>, I need your help! (T: 89).</i>	<u>Доміно</u> , я потребую твоєї допомоги!	транслітерація
12	<i>You'll be accompanied by a NATO representative Commandant <u>Derval</u>! (T: 89).</i>	Вас супроводжуватиме представник НАТО комендант <u>Дерваль!</u>	транслітерація
13	<i>It's a routine flight and you'll be flying a <u>"Vulcan"</u> at 45,000 feet armed with two atomic bombs MOS type! (T: 89).</i>	Це звичайний політ, і ви полетите на « <u>Вулкані</u> » на висоті 45 000 футів, озброєному двома атомними бомбами типу М.О.С!	транслітерація
14	<i>I saw him last night at <u>Shrublands</u>, but he was dead (T: 89).</i>	Я бачив його вчора ввечері в <u>Шрабленді</u> , але він був мертвий	транскрипція
15	<i>Except <u>Francois</u>, my brother, when we were children (T: 89).</i>	Окрім <u>Франсуа</u> , мого брата, коли ми були	калькування

		ДІТЬМИ	
“You Only Live Twice”			
16	<i>Our tracking station in Singapore reported faint echoes of his craft coming down in the Sea of Japan area (YOLT: 75).</i>	Наша станція стеження в Сінгапурі повідомила про слабкі ехо-сигнали його апарата, що спускається в районі Японського моря	транслітерація та калькування
17	<i>Which hotel are you staying at, Mr. Fisher? — The Hilton! (YOLT: 75).</i>	В якому готелі Ви зупинилися, пане Фішер ? — У Хілтоні!	транслітерація
18	<i>I split it with you if you'll get me out of here and back to Tokyo! (YOLT:75).</i>	Я поділюсь цим з тобою, якщо ти витягнеш мене звідси і повернеш до Токіо!	транслітерація
19	<i>James Bond! Allow me to introduce myself. I'm Ernst Stavro Blofeld! (YOLT: 75).</i>	Джеймс Бонд! Дозвольте мені представитися. Я Ернст Ставро Блофельд!	транслітерація
20	<i>They told me you were assassinated in Hong Kong! (YOLT: 75).</i>	Вони сказали мені, що тебе вбили в Гонконзі!	транслітерація
“On Her Majesty’s Secret Service”			
21	<i>Olympe, we will finish our struggle later! (OHMSS: 84).</i>	Олімпе , ми доведемо нашу справу до кінця пізніше!	транслітерація
22	<i>— Teresa! — Happy Birthday, Papa! (OHMSS: 84).</i>	— Терезо! — З Днем народження, тату!	транслітерація
23	<i>Found a letter from Gebrüder Gumbold, solicitors in Switzerland... (OHMSS: 84).</i>	Знайдено лист з Братів Гумбольд , від адвокатів у Швейцарії...	калькування
24	<i>Tracy, an agent shouldn't be concerned with anything but himself! (OHMSS: 84).</i>	Трейсі , агент не повинен турбуватися ні про що, крім себе!	транскрипція
25	<i>Your call to Marc Draco, head of Draco Construction! (OHMSS: 84).</i>	Ваш дзвінок Марку Драко , керівнику будівельної компанії «Драко»!	транслітерація
“Diamonds Are Forever”			
26	<i>Several recent murders in South Africa have complicated matters (DAF: 80).</i>	Кілька нещодавніх вбивств у Південній Африці ускладнили ситуацію	калькування
27	<i>Tell Maxwell to stand by hit the penthouse! (DAF: 80).</i>	Повідомте Максвеллу стояти, щоб потрапити в пентхаус!	транслітерація
28	<i>Was Dr. Metz on your payroll, Mr. Whyte? (DAF: 80).</i>	Чи був доктор Метц на вашій зарплаті, пане Уайт ?	транскрипція

29	<i>Hi, Ernst! Is "Superman" giving you any trouble? (DAF: 80).</i>	Привіт, Ернст! Чи створює тобі якісь проблеми « Супермен »?	транслітерація
"Live and Let Die"			
30	<i>Then you can buy me the best lunch in New York! (LLD: 82).</i>	Тоді Ви можете купити мені найкращий обід у Нью-Йорку!	транслітерація
31	<i>You just let us know when we get to the spot where Baines was killed! (LLD: 82).</i>	Ви просто дайте нам знати, коли ми дістанемося до місця, де був убитий Бейнс!	транскрипція
32	<i>Mr. Bleeker, any suggestion of that kind should be forwarded in writing to Washington! (LLD: 82).</i>	Пане Блікер , будь-які подібні пропозиції повинні бути відправлені в письмовій формі до Вашингтона!	транслітерація
33	<i>We busted the Fillet of Soul an hour ago (LLD: 82).</i>	Нас затримали у мережі ресторанів « Смак Душі » годину тому.	калькування
"The Man with the Golden Gun"			
34	<i>Lives in Macau. Chap, who made the bullet, 007! (TMGG: 81).</i>	Проживає в Макао . Хлопча, який зробив кулю, 007!	транслітерація
35	<i>Welcome aboard Commander Bond! (TMGG: 81).</i>	Ласкаво просимо на борт, командире Бонде!	транслітерація
36	<i>My name is Scaramanga. Francisco Scaramanga! (TMGG: 81).</i>	Мое ім'я Скараманга. Франциско Скараманга!	транслітерація
"The Spy Who Loved Me"			
37	<i>I always wonder what you were gonna do when you went down from Cambridge! (TSWLM: 74).</i>	Я завжди цікавлюсь, що ти збираєшся робити, коли перейдеш з Кембриджу!	транслітерація
38	<i>Recruited to the British Secret Service from the Royal Navy (TSWLM: 74).</i>	Залучений до британської секретної служби з Королівського флоту	калькування
39	<i>I went on a survival course in Siberia (TSWLM: 74).</i>	Я пройшла курс виживання в Сибірі	калькування
40	<i>Can I have the equipment Q sent? (TSWLM: 74).</i>	Чи можу я надіслати обладнання Q ?	транскрипція
"Moonraker"			
41	<i>You'll find Dr. Goodhead first on the right! (M: 73).</i>	Ви знайдете доктора Гудхеда першим праворуч!	транскрипція
42	<i>On loan from NASA, the Space Administration (M: 73).</i>	На правах оренди від НАСА Космічне управління	транслітерація
43	<i>Your friend Cha just tried to kill me! (M: 73).</i>	Твій друг Ча просто намагався мене вбити!	транслітерація
44	<i>Your dream, whatever sort of</i>	Ваш сон, яким би	транслітерація

	<i>nightmare. It is hasn't a chance, Drax!</i> (M: 73).	жахіттям він не був. У нього немає шансів, Дракс!	
“For Your Eyes Only”			
45	<i>Welcome home, Melina! You look beautiful!</i> (FYEO: 72).	Ласкаво просимо додому, Меліно! Ти виглядаєш чудово!	транслітерація
46	<i>The snow this year is better at Innsbruck</i> (FYEO: 72).	Цього року сніг в Інсбруку кращий	транскрипція
47	<i>Is Corfu your home?</i> (FYEO: 72).	Твій будинок Корфу?	транслітерація
48	<i>We will take the ATAC to St. Cyrils</i> (FYEO: 72).	Ми візьмемо АТАС до Святого Кирила	калькування
“Octopussy”			
49	<i>I booked you in at the Shivnivas Hotel!</i> (O: 79).	Я забронював для вас номер у готелі Шивнівас!	транслітерація
50	<i>Better signal M to meet me in Berlin!</i> (O: 79).	Краще сповісти М, щоб зустрівся зі мною у Берліні!	транслітерація
“A View to a Kill”			
51	<i>Max Zorin? Impossible! He's a leading French industrialist</i> (AVK: 77).	Макс Зорін? Неможливо! Він провідний французький промисловець	транслітерація
52	<i>Sir Godfrey, your hat!</i> (AVK: 77).	Сер Годфрі, ваш капелюх!	калькування
53	<i>Chuck Lee, CIA. It's a pleasure working with 007!</i> (AVK: 77).	Чак Лі, ЦРУ (Центральне розвідувальне управління США). Приємно працювати з 007!	калькування
54	<i>Only minutes more, Carl!</i> (AVK: 77).	Ще кілька хвилин, Карл!	транслітерація
55	<i>The Silicon Valley operation must not be delayed</i> (AVK: 77).	Операція в Кремнісвій долині не повинна затягуватися	калькування
“The Living Daylights”			
56	<i>Maybe someday I'll play there. At Carnegie Hall?</i> (TLD: 76).	Можливо, колись я зіграю там. У Карнегі-Холі?	транслітерація
57	<i>Immediately. I promised Georgi I'd get you back as soon as I could!</i> (TLD: 76).	Негайно. Я дав обіцянку Георгію, що поверну тебе, як тільки зможу!	транслітерація
58	<i>Please forgive the theatricals. It's a hangover from my Oxford days</i> (TLD: 76).	Прошу, пробачте за театральність! Це пережиток моїх днів в Оксфорді	транслітерація
“Licence to Kill”			

59	<i>Felix is still in the study, and we've got to cut this cake (LK: 78).</i>	Фелікс все ще в кабінеті, і нам потрібно розрізати цей торт	транслітерація
60	<i>When Sanchez heard you ran away, he went nuts! (LK: 78).</i>	Коли Санчес дізнався, що ти втік, він зійшов з розуму!	транскрипція
61	<i>Miss Kennedy, would you get me a medium-dry vodka martini? (LK: 78).</i>	Пані Кеннеді , чи не могли б Ви принести мені мартіні з горілки середньої сухості?	транскрипція
62	<i>No, Lupe! I don't think that would work out (LK: 78).</i>	Ні, Люпе ! Я не думаю, що це спрацює	транскрипція
63	<i>Bond's just left in convoy. Two cars and a Jeep (LK: 78).</i>	Бонд щойно вирушив по військових справах. Дві машини і Джип	транслітерація
"GoldenEye"			
64	<i>I want you to find Goldeneye! (GE: 69).</i>	Я хочу, щоб ти знайшов Золоте Око !	калькування
65	<i>You meet me tonight at the Grand Hotel! (GE: 69).</i>	Ти зустрінешся зі мною сьогодні ввечері в Гранд Готелі !	транслітерація
66	<i>What are you doing here, Wade? (GE: 69).</i>	Що ти тут робиш, Вейд ?	транскрипція
"Tomorrow Never Dies"			
67	<i>Excuse me, Mr. Carver! (TND: 87).</i>	Вибачте, пане Карвер !	транслітерація
68	<i>Come on, Elliot! Ignore those people! (TND: 87).</i>	Ну ж бо, Елліот ! Не звертай увагу на цих людей!	транслітерація
69	<i>My name is Dr. Kaufman! (TND: 87).</i>	Мене звати доктор Кауфман !	транслітерація
70	<i>Does he have any U.S. government markings on him? (TND: 87).</i>	Чи є на ньому якісь позначки уряду США ?	калькування
71	<i>Maybe we go after General Chang together! (TND: 87).</i>	Можливо, ми разом підемо за генералом Чангом !	транслітерація
"The World Is Not Enough"			
72	<i>After Elektra King was kidnapped, her father tried to deal with it on his own, with no success (TWINE: 67).</i>	Після того, як Електра Кінг була викрадена, її батько намагався впоратися з цим самотійно, але без успіху	транслітерація
73	<i>After Robert came to me, I sent 009 to kill Renard (TWINE: 67).</i>	Після того, як Роберт прийшов до мене, я послав 009 вбити Ренара	транслітерація
74	<i>- Here! - Yeah! Maiden's Tower (TWINE: 67).</i>	- Ось! - Так! Дівоча Вежа	калькування
"Die Another Day"			

75	<i>The only place you're going is our evaluation center in the Falklands!</i> (DAD: 88).	Єдине місце, куди ти зараз підеш, це наш діагностичний центр в Фолкленді!	транскрипція
76	<i>I am Peaceful Fountains of Desire the masseuse</i> (DAD: 88).	Я масажистка з розвідки Тихі Джерела Пристрасті!	калькування
77	<i>No owls in Los Organos. Nothing to see till the morning</i> (DAD: 88).	Не блукай у темряві по Лос-Органосу . До ранку нічого не буде видно	транслітерація
78	<i>So, Miss Frost is not all she seems</i> (DAD: 88).	Тому, пані Фрост не така, якою вона здається	транслітерація
“Casino Royale”			
79	<i>I'm on the last flight tonight to Miami</i> (CR: 68).	Я на останньому рейсі сьогодні ввечері до Маямі	транскрипція
80	<i>Ten million was wired to your account in Montenegro...</i> (CR: 68).	Десять мільйонів було переведено на Ваш рахунок у Чорногорії ...	калькування
81	<i>It's up to you, Monsieur Bond!</i> (CR: 68).	Це залежить від вас, пане Бонде!	калькування
82	<i>Felix Leiter, a brother from Langley</i> (CR: 68).	Фелікс Лейтер , брат з Ланглі	транслітерація
“Quantum of Solace”			
83	<i>Vesper's boyfriend, Yusef Kabira, the one who was abducted in Morocco, the one she was trying to save</i> (QS: 70).	Хлопець Веспера Юсеф Кабіра , той, кого викрали в Марокко, того, кого вона намагалася врятувати	транслітерація
84	<i>Mitchell must have killed him when he went out to check the perimeter</i> (QS: 70).	Мітчелл , мабуть, убив його, коли вийшов перевірити периметр	транскрипція
85	<i>Well, what's the bet that Dominic Greene has friend in the police force?</i> (QS: 70).	Ну, яка ставка, що Домінік Грін має друга в поліції?	транскрипція
86	<i>Medrano can't move until he pays off the army and the police chief</i> (QS: 70).	Медрано не може переміщуватися, поки не розбереться з армією та начальником поліції	транслітерація
87	<i>A hotel called La Perla de las Dunas in the desert</i> (QS: 70).	Готель має назву « Перлина Дюн » у пустелі	калькування
“Skyfall”			
88	<i>Only certain kind of woman wears a backless dress with a Beretta 70 strapped to her thigh</i> (S: 85).	Лише певний тип жінок носить сукню з відкритою спиною разом з « Береттою 70 », прикріпленою до стегна	транслітерація
89	<i>He's going for M. Tell Tanner! Get her out of there!</i> (S: 85).	Він слідує за М. Повідом Таннера! Виведи її звідти!	транслітерація

90	<i>The Prime Minister's ordered an inquiry. You'll have to appear!</i> (S: 85).	Прем'єр-міністр наказав провести розслідування. Вам доведеться з'явитися!	калькування
"Spectre"			
91	<i>007, I'd like you to meet Max Denbigh, head of the Joint Security Service!</i> (S: 86).	007, я хочу, щоб ви зустрілися з Максом Денбі , головою Об'єднаної служби безпеки!	транслітерація
92	<i>There's not one person at MI6 who isn't talking about it</i> (S: 86).	У МІ-6 немає жодної людини, яка б не говорила про це	транслітерація
93	<i>If C gets his way, he'll have unlimited access to the combined the intelligence streams of nine countries</i> (S: 86).	Якщо С отримає бажане, він матиме необмежений доступ до об'єднаних розвідувальних потоків дев'яти країн	транслітерація
94	<i>And I should tell you I've spoken with the Home Secretary</i> (S: 86).	І я повинен сказати вам, що я говорив з Міністром внутрішніх справ	калькування
"No Time to Die"			
95	<i>My name is Lyutsifer Safin</i> (NTD: 71).	Мене звати Люцифер Сафін	транслітерація
96	<i>— What do you do, Nomi? — I'm a driver</i> (NTD: 71).	— Що ти робиш, Номі ? — Я водій	транслітерація
97	<i>Now, see, now, we emerge from the shadows as gods on Mount Olympus!</i> (NTD: 71).	Тепер, бачиш, ми виходимо з тіней як боги на горі Олімп!	калькування
98	<i>It is working. Only Spectre are dying</i> (NTD: 71).	Це працює. Лише члени СПЕКТР зазнають втрат.	транслітерація
99	<i>Dr. Swann, good afternoon!</i> (NTD: 71).	Добрий день, доктор Свонн!	транскрипція
100	<i>Mallory, if we don't do this, there will be nothing left to save!</i> (NTD: 71).	Меллорі , якщо ми цього не зробимо, нічого не залишиться!	транскрипція

SUMMARY

Onomastics is a branch of linguistics that studies proper names (onyms) and everything related to them, such as their origin, classification, functioning, development, perception, and understanding by speakers of a foreign language. A proper name contains encoded information about a specific object. A well-chosen onym helps to reflect the character's traits and enhance the emotional impact of a film.

The thesis is dedicated to the study of the peculiarities of rendering proper names in modern English-language film discourse (based on the James Bond film series). The main task of this research is to provide an adequate translation of proper names from English into Ukrainian.

The goal of this research is to describe the most effective translation transformations for the accurate and adequate translation of English-language proper names into Ukrainian from the James Bond film series. In accordance with the aim, the objectives of this study are as follows:

- to analyze the theoretical foundations of onomastics as a linguistic discipline, its subject of study, and its classification;
- to investigate the concept of "film discourse" and describe the main challenges that arise during the translation of onymic elements in English-language film discourse;
- to analyze proper names and their semantic load within film discourse;
- to examine the typology and functioning of proper names in modern English-language film discourse (based on the James Bond film series);
- to identify the difficulties that translators may encounter when translating proper names in English-language film discourse;
- to conduct an analysis of the translation transformations required for rendering onymic elements from English into Ukrainian.

The thesis includes an introduction, three chapters with conclusions for each, general conclusions, two lists of references, an appendix, and an abstract in a foreign language.

During the execution of the qualification work, the theoretical foundations of onomastics in linguistics were explored, and the role of onymic space in the James Bond film series was defined.

The first chapter is theoretical and contains three subsections. This chapter analyzes the main principles of onomastics as a linguistic science and the classification of proper names according to the works of linguistic scholars.

The second chapter is analytical. The analytical chapter on proper names (onyms) in the James Bond film series reveals important aspects of both linguistic and cultural discourse that influence the perception of characters and their roles in the plot. Proper names in "Bondiana" are not just names; they often perform semantic, stylistic, and cultural functions, helping to shape the character, create a particular atmosphere, or hint at the theme of the film.

A feature of the James Bond film series is the presence of a large number of anthroponyms and toponyms, which carry symbolic meanings and evoke specific associations in viewers.

The third chapter is practical. This chapter provides 100 examples of illustrative material from the James Bond film series. A practical analysis of translation transformations used in rendering proper names is conducted. The chapter demonstrates how different transformations (calquing, transliteration, and adaptation) are used to achieve the most adequate and culturally appropriate translation.

The thesis reveals and analyzes the fact that proper names play a very important identifying role. They help form a deeper perception of James Bond films. Their functionality, particularly in the Bond films, is to reflect the characters' distinctive traits and increase the emotional impact on viewers.

During the translation of proper names from the James Bond films, the following translation transformations were applied: transcription, transliteration, and calquing. Transliteration was the most frequently used translation transformation.

This work emphasizes the argument that simply knowing the source and target languages is not enough for effective results when translating onymic elements in films. This is because film discourse involves a combination of linguistic and extralinguistic factors that are necessary for a better understanding and the ability to

convey a precise and adequate translation of the original text. Therefore, translating proper names in films is a challenging task that requires considerable effort, specialized knowledge, and skills.

Keywords: *onomastics, film discourse, onymic elements, translation of proper names, translation transformations, semantic meaning.*